Nro	Projektin kuvaus	Projektin tavoitteet	Toimenpiteet	Toteutus ja tulokset

Toimintakertomus 2022

EDUNVALVONTA

Resurssit

Henkilötyövuosia:	0,75 luottamushenkilöä 2 työntekijää
Toimintabudjetti:	Kansallinen edunvalvonta Julkaisu- ja tutkimustoiminta

Strategia 2021–2025

Eri alojen asiantuntijat ja lukiolaiset pohtivat ja edistävät yhdessä lukiolaisten ajankohtaisia asioita.

Vaikuttamisemme perustuu lukiolaisten demokraattisesti määrittelemiin tavoitteisiin. Tavoitteet perustuvat lukiolaisten ajatuksiin ja kokemuksiin koulutuksesta ja lukiosta. Tavoitteita täydennetään tutkitulla tiedolla.

Olemme näkyvä vaikuttaja valtakunnallisissa ja paikallisissa medioissa. Näyttäydymme yhtenäisenä ja asiantuntevana lukiolaisten joukkona.

Kärkihankkeet:

Nro	Projektin kuvaus	Projektin tavoitteet	Toimenpiteet	Toteutus ja tulokset
	Aluevaikuttamisen rakentaminen	Lukiolaiset äänestävät aluevaaleissa. Jokainen lukiolainen voi löytää tavan vaikuttaa hyvinvointialueensa asioihin. Lukiolaiset oppivat ja ymmärtävät mistä ja miten hyvinvointialueilla päätetään. Lukiolaisille tärkeät teemat näkyvät aluevaaleissa. Kuntien ja hyvinvointialueiden päättäjät tunnistavat liiton ja piirien aseman. Liittoa ja piirejä arvostetaan lukiolaisten edunvalvojana.	Kannustetaan lukiolaisia äänestämään aluevaaleissa.	Tiedotettiin lukiolaisia aluevaalien tärkeydestä ja kannustettiin heitä äänestämään somekampanjan avulla. Myös piirit hyödynsivät viestinnässään liiton aluevaalipostauksia. Toteutettiin pienimuotoinen sometempaus yhdessä muiden opiskelija- ja nuorisojärjestöjen kanssa, jolla kannustettiin nuoria äänestämään.
			Viestitään Lukiolaisten aluevaalitavoitteista, aluevaikuttamisesta ja hyvinvointialueiden keskeisestä merkityksestä nuorten hyvinvointia koskevissa asioissa sekä vaalien aikana että niiden jälkeen.	Somessa viestittiin liiton aluevaalitavoitteista. Myös piiri- ja jäsenjärjestöt jakoivat tietoa liiton tavoitteista somekanavissaan. Julkaistiin myös hyvinvointialueiden aloittamispäivänä (1.3.) onnittelupostaus uusille valtuutetuille, jonka osana lukiolaisia muistutettiin hyvinvointialueiden tehtävistä ja valtuutettuja liiton vaalitavoitteista.
				Ei järjestetty aluevaltuutettujen some-takeovereita tai kannustettu piirejä siihen, koska hyvinvointialueiden toiminta oli vielä hyvin alkutekijöissään koko vuoden.
				Syksyllä oli tarkoitus lähettää yhteinen opk-kirje, jonka piirit olisivat lähettäneet omille lukioilleen, mutta tätä ei toteutettu. Osana tätä olisi kerrottu lisää hyvinvointialueista ja niihin liittyvästä vaikuttamisesta.
				Liiton tapahtumissa lukiolaisille kerrottiin hyvinvointialueista ja niiden toiminnasta.
			Koulutetaan toimijoita ja opiskelijakuntia hyvinvointialuevaikuttamisesta. Luodaan toimijoille materiaalipaketti hyvinvointialueiden ja aluevaltuustojen toiminnasta sekä aluevaltuutettujen tapaamisesta.	Watereilla ja Talvipäivillä koulutettiin toimijoita ja opiskelijakuntia hyvinvointialuevaikuttamisesta.
				Materiaalipaketin luominen KIMPPAan hyvinvointialueiden ja aluevaltuustojen toiminnasta sekä aluevaltuutettujen tapaamisesta aloitettiin, mutta sitä ei vielä julkaistu. Pakettiin sisällytetään mm. ohjeet tapaamisiin, taustamuistio tapaamisaiheista ja opiskelijakunnille suunnattu infodiaesitys piirien käyttöön.

				KIMPPA-materiaalipakettia hyvinvointialueista jaetaan mm. edunvalvontavastaavien vertaistukiryhmän kautta sen valmistuttua.
			Uusille aluevaltuutetuille tarjotaan tietoa Lukiolaisten toiminnasta ja tavoitteista.	Aluevaltuutetuille lähetettävä tietopaketti Lukiolaisten toiminnasta ja tavoitteista valmisteltiin piirejä varten, mutta projekti jäi kesken. Tarkoituksena oli luoda seurantataulukko siitä, ketkä paketin ovat saaneet sekä ohjeistus materiaalin lähetykseen. Haasteeksi muodostui yhteystietojen löytäminen.
				Talvipäivillä piiri- ja jäsenjärjestöjä kannustettiin tapaamaan aluevaltuutettuja.
			Seurataan hyvinvointialueiden ja aluevaltuustojen työn aloitusta aktiivisesti. Vaikutetaan päätöksentekoon ja nuorten osallisuuden edistämiseen hyvinvointialueilla.	Syksyn aikana pohdittiin aluevaikuttamisen suuntaviivoja vuodelle 2023 ja todettiin, että asiaan palataan eduskuntavaalien jälkeen.
				Helmikuussa julkaistiin yhteiskannanotto toisen asteen opiskelijajärjestöjen kanssa opiskelijahuollon palveluista hyvinvointialueilla. Aiheesta keskusteltiin myös päättäjien tapaamisissa ja tuotiin sitä esiin lausunnoissa. Lisäksi oltiin mukana kouluttamassa aluevaltuutettuja toisen asteen opiskelijoiden hyvinvointiteemoista Allianssin järjestämässä tilaisuudessa 1.3. Syksyllä HS julkaisi sosiaalipoliittisen asiantuntijan kirjoittaman mielipidekirjoituksen opiskeluhuoltoon liittyvistä huolista.
				Hyvinvointialueiden strategioita ja ohjelmia ei käyty läpi.
				Ei tehty kartoitusta aluevaltuutettujen taustoista.
	Eduskuntavaaleihin valmistautuminen	Lukiolaiset on valmistautunut kevään 2023 eduskuntavaaleihin toimijoita osallistaen. Lukiolaisten eduskuntavaalikampanja on viestinnällisesti ja poliittisesti vaikuttava. Lukiolaisten eduskuntavaalitavoitteet ovat ajankohtaisia ja edistävät niin	Määritellään Lukiolaisten eduskuntavaalitavoitteet ja vaikutetaan puolueiden vaaliohjelmiin niiden pohjalta.	Kartoitettiin toimijoiden näkemyksiä vaaleissa tärkeistä teemoista Talvipäivillä ja lisäksi toteutettiin helmikuussa lukiolaisille lyhyt kysely, jossa kartoitettiin näkemyksiä mahdollisista eduskuntavaalitavoitteista.
				Luotiin eduskuntavaalitavoitteet sekä laajemmat hallitusohjelmatavoitteet tavoiteohjelman pohjalta. Tavoitteiden valinnasta päätti liittohallitus maaliskuun kokouksessaan.

II		ovat ajankohtaisia ja edistävät niin lukiokoulutuksen kuin lukiolaisten hyvinvoinnin kehittämistä. Lukiolaisten tavoitteet näkyvät puolueiden vaaliohjelmissa. Nuoret asettuvat ehdolle eduskuntavaaleissa.		Luotiin vaikuttamis- ja tapaamissuunnitelma puolueisiin vaikuttamiseen ja toteutettiin sitä. Suunnitelmaa päivitettiin tarpeen mukaan.
				Selvitettiin puoluekokousten ajankohdat, tutustuttiin puoluekokousaloitteisiin ja perehdyttiin ohjelmaluonnoksiin. Puolueille lähetettiin Twitterissä terveisiä ennen kokouksia. Syksyllä tutustuttiin tarkemmin silloin julkaistuihin ohjelmiin ja julkaisuihin. Puolueet eivät julkaisseet eduskuntavaaliohjelmiaan vielä vuoden 2022 aikana.
			Suunnitellaan lukiolaisten näköinen eduskuntavaalikampanja keväälle 2023.	Tehtiin heti alkuvuodesta kampanjasuunnitelma eduskuntavaalikampanjan valmistelulle ja toteutukselle. Otettiin kampanjan suunnittelussa huomioon aiemmista vaalikampanjoista saatu palaute.
				Nettisivuille luotiin pohja eduskuntavaaliosiolle sekä ehdokassitoumusmahdollisuudelle ja valmisteltiin niiden sisältöjä julkaisua varten.
			Osallistetaan toimijoita ja opiskelijakuntia eduskuntavaalikampanjan suunnittelussa ja vaalitavoitteiden määrittelyssä.	Toimijoita osallistettiin Lukiolaisten eduskuntavaalitavoitteiden määrittelyssä tapahtumissa ja erillisellä kyselyllä. Liittohallitus oli aktiivisesti mukana visuaalisen ilmeen suunnittelussa. Liittohallituksen ja piiritoimikunnan kanssa keskusteltiin paljon vaalikampanjan toteutuksesta. Loppuvuoden perehdytyksissä osallistettiin myös tulevan vuoden toimijoita kampanjasuunnitteluun.
				Piirien välistä kilpailua pohdittiin ja asiassa kuultiin toimijoiden mielipiteitä. Päätettiin, ettei kilpailua järjestetä. Syksyn aikana suunniteltiin piirien kannustus- ja palkitsemismalli vaaleja varten.

			Luodaan kiinnostava ja fresh visuaalinen ilme eduskuntavaalikampanjalle.	Kilpailutettiin lukuisia eri viestintätoimistoja visuaalisen ilmeen luomista varten ja valittiin tarjouskilpailun jälkeen yritys, jonka avulla saatiin varmistettua ilmeen freshiys ja kiinnostavuus sekä toimivuus Lukiolaisten kanavissa ja kohderyhmille. Kampanjailme valmistui syyskuussa ja se julkaistaan vuoden 2023 Talvipäivillä.
			Suunnitellaan materiaaleja piiri- ja jäsenjärjestöille ja opiskelijakunnille.	Vaalien materiaalipaketin valmistelu kevättä 2023 varten työstettiin lähes valmiiksi vuoden 2022 aikana. Materiaalipakettiin sisällytettiin mm. ohjeet piirien tavoitteisiin, ehdokkaiden tapaamisohjeet, tempausideoita, viestintäohjeita, somepohjia ja avattuna liiton vaalitavoitteet.
				Esitteet ja muu jakomateriaali (tarrat, pastillit, esitteet) suunniteltiin syksyn aikana. Materiaalit tilattiin ennen joulua.
				Syksyn aikana tiedotettiin toimijoille eduskuntavaaleista ja niihin liittyvistä materiaaleista.
				Visuaalisesta ilmeestä valmisteltiin materiaalipakettiin syksyn aikana selkeät ohjeet ja valmiita somepohjia, jotta piirit voivat luoda itse itselleen sopivia vaalimateriaaleja. Lisäksi kumppanina toiminut viestintätoimisto loi ohjeistuksen visuaalisen ilmeen käyttöön.
			Kannustetaan nuoria asettumaan ehdolle eduskuntavaaleissa.	Päätettiin luopua ehdolleasettumiskampanjan järjestämisestä syksyllä, koska ehdokasasettelu oli jo melko pitkällä eri puolueissa.
				Syksyn aikana pohdittiin, miten kannustetaan myös alaikäisiä nuoria vaikuttamaan vaaleissa. Heidät huomioitiin myös materiaalien suunnittelussa.
			Suunnitellaan eduskuntavaalikampanja niin, että toimijoiden hyvinvointi ja jaksaminen turvataan kampanjan aikana.	Liittohallituksen ja piiritoimikunnan yhteistapaamisessa syyskuussa keskusteltiin puheenjohtajan johdolla toimijoiden ajatuksista ja toiveista kevään 2023 kampanjaa varten, jotta kaikkien hyvinvointi ja jaksaminen voidaan turvata.

Jatkuvan toiminnan kuvaus:

Nro	Toiminnan kuvaus	Toiminnan tavoitteet	Toimenpiteet	Tulokset
1	Vaikuttaminen lukiolaisia ja nuoria koskeviin asioihin sekä lukiolaisten edustaminen	Lukiolaisten tavoitteet näkyvät paikallisessa, kansallisessa ja eurooppalaisessa päätöksenteossa. Lukiokoulutus on laadukasta ja antaa kaikille opiskelijoille hyvät edellytykset elämään.	Edustetaan lukiolaisia kaikissa merkittävissä lukiokoulutusta ja lukiolaisia käsittelevissä työryhmissä ja toimielimissä.	Lukiolaisten asioita edistettiin kaikissa olennaisissa työryhmissä ja toimielimissä. Yhteensä edustuspaikkoja oli 36.
			Vaikutetaan lukiolaisia koskevaan päätöksentekoon muun muassa tapaamalla päättäjiä, antamalla lausuntoja ja tarjoamalla asiantuntemusta päätöksenteon tueksi. Ylläpidetään ja luodaan laadukkaita verkostoja sidosryhmien kanssa.	Olennaisia viranhaltijoita ja sidosryhmiä tavattiin säännöllisesti. Päättäjiä tavattiin osana vaalivaikuttamista.
				Piirejä tuettiin tapaamaan kansanedustajia alueillaan 200 kansanedustajaa -ohjeistuksen mukaisesti. Piirit tapasivat vuoden aikana 12 kansanedustajaa. Tapaamispaketti päivitettiin helmikuussa ja kevään aikana mukaan lisättiin tapaamispyyntöohjeet. Vaalikauden aikana piirit tapasivat yhteensä 57 kansanedustajaa.
				Vuoden aikana annettiin yhteensä 37 lausuntoa sekä pyydetyistä aiheista että muista lukiolaisille olennaisista aiheista. Lausuntopyyntöihin vastaamisessa tehtiin myös priorisointia.
				Koronatilanteen vuoksi keväälle suunniteltua ajankohtaiskatsausta poliittisille nuoriso- ja opiskelijajärjestöille ei järjestetty.
			Vaikutetaan ja pidetään yhteyttä europarlamentaarikkoihin ja tavataan heitä mahdollisuuksien mukaan.	Europarlamentaarikkojen tapaamisia ei koettu toimintavuoden aikana ajankohtaiseksi.
	Yhteiskunnalliseen keskusteluun osallistuminen	Lukiolaiset on aktiivinen keskustelija ja keskustelunherättäjä yhteiskunnallisissa asioissa nuorten näkökulmasta.	Seurataan yhteiskunnallista keskustelua ja laaditaan kannanottoja ja mielipidekirjoituksia ajankohtaisista aiheista.	Vuoden aikana tehtiin viisi (5) omaa kannanottoa sekä kolme (3) yhteiskannanottoa muiden järjestöjen kanssa. Kannanotot olivat sekä aloitteellisia että reaktiivisia. Liitto sai läpi yhden (1) mielipidekirjoituksen.
			Tehdään keskustelunavauksia ja reagoidaan yhteiskunnalliseen, nuoria koskevaan keskusteluun.	Twitterissä jaettiin aktiivisesti omia julkaisuja ja kommentoitiin lukiolaisia koskevia uutisia sekä muita keskusteluja.
			Luodaan ja ylläpidetään suhteita mediaan tavoitteellisesti.	Pidettiin yllä listaa Lukiolaisista kirjoittaneista toimittajista. Liiton kannanotot lähetettiin suoraan heille tiedotejakelupalvelun avulla.

2				Perinteiset Lakkiaisskumpat järjestettiin 3.6. ja tilaisuuteen kutsuttiin sidosryhmiä sekä median edustajia. Tilaisuudessa oli 77 osallistujaa, myös median edustus.
			Ollaan näkyvillä yhteiskunnallisesti merkittävissä tilaisuuksissa.	SuomiAreenaan osallistuivat puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, edunvalvonta-asiantuntijat ja mentorointihankkeen projektipäällikkö. Mukana oltiin koko viikko, maanantaista perjantaihin. Puheenjohtaja oli mukana kolmessa paneelissa.
			Kannustetaan toimijoita osallistumaan edunvalvonnallisiin keskusteluihin sekä jakamaan liiton tuottamaa sisältöä sosiaalisessa mediassa.	Talvipäivillä kannustettiin toimijoita olemaan aktiivisia Twitterissä ja markkinoitiin piirien Twitter-opasta. Useampi piirijärjestö aktivoitui Twitterissä.
			Tarjotaan toimijoille tietoa ajankohtaisista aiheista.	Talvi-, Kevät- ja Syyspäivillä kerrottiin liiton edunvalvonnan ajankohtaisista asioista. Liittokokouksessa kerrottiin lisää osavuositoimintakertomuksen muodossa.
3	Vaikuttamisesta viestiminen	Lukiolaiset, heidän huoltajansa ja lukion henkilökunta ovat kiinnostuneita ja tietoisia Lukiolaisten kannoista sekä päätöksistä, jotka koskevat nuoria. Lukiolaisten tekemä vaikuttamistyö on näkyvää lukiolaisille.	Tehdään ajankohtaista ja suunnitelmallista edunvalvontaviestintää.	Edunvalvontaviestintää suunniteltiin säännöllisesti yhdessä viestinnän asiantuntijan ja harjoittelijoiden kanssa. Ajankohtaisiin ja akuutteihin asioihin reagoitiin nopealla aikataululla.
			Viestitään edunvalvonnallisista teemoista saavutettavasti, kiinnostavasti ja vuorovaikutteisesti niissä kanavissa, joita lukiolaiset käyttävät.	Edunvalvontaviestintää toteutettiin Instagramissa aktiivisesti. Instagram-feedissä on vuoden ajalta edunvalvontasektorin tuottamia postauksia yhteensä ainakin 22 (ei sisällä hankkeiden postauksia). Instagramin osallistavia toimintoja hyödynnettiin stories-postauksissa.
			Toteutetaan edunvalvonnallisia viestintäkampanjoita.	Osallistuttiin Opiskelijoiden mielenterveyspäivän kampanjaan somessa. Syksyllä toteutettiin viestintäkampanja Lukiolaisbarometrin tuloksista. Lukiolaisoppaan markkinointi yhdistettiin Kysy lukiolaiselta -postaukseen.
			Edunvalvontaviestinnässä otetaan huomioon myös lukiolaisten huoltajat ja lukioiden henkilökunta.	Edunvalvonnan teemoista viestittiin myös Lukiolaisten uutiskirjeissä sekä Facebookissa, LinkedInissä ja Twitterissä.

			Tuetaan piiri- ja jäsenjärjestöjä edunvalvonnallisessa viestinnässä.	Piiri- ja jäsenjärjestöille tarjottiin tukea omien mielipidekirjoitusten ja kannanottojen kirjoittamiseen, heitä tuettiin viestimään omista edunvalvontasaavutuksistaan sekä kannustettiin jakamaan liiton edunvalvonnallisia postauksia.
			Nostetaan esiin viestintäkanavissa piiri- ja jäsenjärjestöjen edunvalvonnallisia saavutuksia.	Twitterissä jaettiin piiri- ja jäsenjärjestöjen edunvalvontasaavutuksia aina, kun se oli mahdollista.
4	Asiantuntijuuden vahvistaminen	Lukiolaiset on arvostettu ja asiantunteva lukiolaisten edunvalvoja. Lukiolaisten demokraattisesti määrittelemiä tavoitteita tuetaan tutkitulla tiedolla.	Toteutetaan Lukiolaisbarometri-selvitys yhteistyössä Opiskelun ja koulutuksen tutkimussäätiö Otus sr:n kanssa parillisina vuosina.	Lukiolaisbarometrin tiedonkeruu toteutettiin joulu-tammikuussa 2021–2022. Tulokset julkaistiin elokuussa osoitteessa lukiolaisbarometri.fi.
				Lukiolaisbarometrin tulosten julkistamistilaisuus järjestettiin 26.8. Musiikkitalossa. Tilaisuuteen kutsuttiin laajasti sidosryhmiä, poliitikkoja ja mediaa, ja osallistujia oli lopulta 55. Tilaisuudessa olivat puhujina opetusministeri Li Andersson, kansanedustaja Jouni Ovaska, OAJ:n puheenjohtaja Katarina Murto sekä kaksi lukiolaista. Tilaisuutta varten painatettiin tuloksia esitteleviä esitteitä.
			Viestitään Lukiolaisbarometrin tuloksista laajasti.	Barometrin julkaisuviikolla lähetettiin tiedote medialle. Mediat tekivät lukuisia juttuja barometrista sen julkaisupäivänä ja pitkin syksyä. Julkistustilaisuudessa kuvattiin klippejä MTV Uutisiin. Syksyllä toteutettiin viisiosainen viestintäkampanja Instagramissa barometrin tuloksiin liittyen. Tuloksia esiteltiin myös sidosryhmiä ja päättäjiä tavatessa ja hyödynnettiin vaalivaikuttamisessa.
			Tarjotaan asiantuntemusta muiden tahojen lukiolaisia koskevaan tutkimustyöhön ja tehdään tarvittaessa omia selvityksiä yhteistyökumppaneiden kanssa.	Liitto oli mukana yhteistyökumppanina hakemassa rahoitusta erääseen lukiolaisia koskevaan tutkimushankkeeseen, mutta rahoitusta ei myönnetty.
			Kasvatetaan Lukiolaisten asiantuntemusta hyödyntämällä vaikuttamistyössä ajankohtaisia selvityksiä ja tutkimuksia.	Vaikuttamistyössä hyödynnettiin laajasti erilaisia ajankohtaisia selvityksiä, tutkimuksia ja arviointeja.

5	Opiskelijakuntien edunvalvonnan tukeminen	Opiskelijakunnilla on resurssit tunnistaa ja ratkaista ongelmatilanteita lukioissaan. Opiskelijakunnat vaikuttavat aktiivisesti omilla paikkakunnillaan ja lukioissaan hyödyntäen Lukiolaisten tarjoamia resursseja.	Koulutetaan opiskelijakuntia vaikuttamaan lukioissa, kunnissa ja muissa paikallisissa yhteisöissä.	Opiskelijakunnille tuotettiin laadukas vaikuttamiskoulutus kevään ja syksyn Watereille.
			Tarjotaan opiskelijakunnille tukea ja materiaaleja vaikuttamistyöhön sekä viestitään ajankohtaisista vaikuttamisen paikoista.	Edunvalvonnallisista teemoista viestittiin opiskelijakunnille uutiskirjeiden kautta. Vaikuttamisen paikoista viestittiin myös Telegramin Osallisuus-chatissa.
			Kerätään toimintamalleja paikalliseen ja alueelliseen vaikuttamiseen piiri- ja jäsenjärjestöille sekä opiskelijakunnille hyödyntäen muita vaikuttavia tahoja. Luodaan ja päivitetään tarvittaessa toimintamalleja erilaiset alueet, kunnat ja lukiot huomioiden.	Edunvalvontavastaavilta kartoitettiin mahdollisia päivitystarpeita KIMPPAan. Erityisiä toiveita ei tullut ilmi eikä päivitystyötä tehty.
			Koulutetaan piiri- ja jäsenjärjestöjä tukemaan opiskelijakuntia vaikuttamistyössä.	Talvipäivillä piirien edunvalvontavastaavia koulutettiin opiskelijakuntien vaikuttamisen tukemisesta. Lisäksi FIBSiä koulutettiin erikseen.
6	Lukiolaisten osallisuus vaikuttamistyössä	Lukiolaisten vaikuttamistavoitteet perustuvat lukiolaisten mielipiteisiin. Lukiolaiset osallistuvat liiton vaikuttamistyöhön.	Osallistetaan lukiolaisia valtakunnallisen vaikuttamistyön tekemiseen järjestämällä toimijailtamia ajankohtaisista aiheista.	Toimijailtamista päätettiin luopua, koska etätapahtumille ei ole enää ollut kysyntää tai innokkaita osallistujia pandemia-ajan väistyttyä.
			Kartoitetaan lukiolaisten, opiskelijakuntien sekä piiri- ja jäsenjärjestöjen mielipiteitä tekemällä kyselyitä edunvalvonnallisista teemoista. Kerättyä dataa hyödynnetään Lukiolaisten edunvalvonnassa.	Lokakuussa toteutettiin seurantakysely syksyllä 2021 voimaan tulleisiin uudistuksiin liittyen. Kyselyyn vastasi 830 lukiolaista ympäri Suomen. Lukiolaisten mielipiteitä kartoitettiin myös eduskuntavaalitavoitteita ja liittokokouksen julkilausumaa varten sekä erilaisten Instagram-kyselyiden avulla.
			Tarjotaan lukiolaisille ja opiskelijakunnille mahdollisuuksia osallistua asiakirjatyöstöön.	Liittokokouksessa käsiteltävät asiakirjat lähetettiin syyskuussa kommenttikierroksille piiri- ja jäsenjärjestöihin sekä opiskelijakunnille.
7	Lukiolaisten tuki ja neuvonta	Yksittäiselle opiskelijalle on tarjolla tukea ja apua koulutukseen liittyvissä ongelmissa sekä tietoa lukiolaisten oikeuksista. Lukiolaiset osaavat hyödyntää liiton	Tarjotaan tietoa ja vastataan opiskelijoiden kysymyksiin Lukiolaisoppaan sekä lukiolaisten suorien yhteydenottojen kautta.	Lukiolaisopasta päivitettiin syksyn aikana tarpeellisin osin. Lisäksi päivitettiin Perustietoa lukiosta -sivua ja Kysy lukiolaiselta -sivuja.
				Lukiolaisten kysymyksiin vastattiin sähköpostitse, puhelimitse ja somessa.

7		Lukiolaiset osaavat hyödyntää liiton tarjoamia oppaita ja hakea liitolta apua, kun sitä tarvitsevat.	Markkinoidaan Lukiolaisopasta laajasti sosiaalisessa mediassa, uutiskirjeissä ja koulukäynneillä.	Lukiolaisopasta markkinoitiin somessa, uutiskirjeissä ja koulukäynneillä.
			Markkinoidaan Lukiolaisten Työelämäopasta.	Lukiolaisten Työelämäopasta markkinoitiin uutiskirjeessä ja koulukäynneillä.

Nro	Projektin kuvaus	Projektin tavoitteet	Toimenpiteet	Toteutus ja tulokset

Toimintasuunnitelma 2022

Kansainvälinen toiminta

Resurssit	
Henkilötyövuosia:	Kansainvälinen jaos
Toimintabudjetti:	Kansainvälinen toiminta

Strategia 2021-2025
Kansainvälinen toimintamme vahvistaa eurooppalaista yhteisöämme, kehittää liiton toimintaa sekä tukee jokaisen lukiolaisen kansainvälistymistä

Kärkihanke:

Nro	Projektin kuvaus	Projektin tavoitteet	Toimenpiteet	Tulokset

I	Pohjoismaisen yhteistyön kehittäminen	Pohjoismainen yhteistyö on monipuolista ja hyödyllistä. Pohjoismainen yhteistyö on jatkuvaa. Lukiolaisten tavoitteet näkyvät pohjoismaisessa yhteistyössä.	Tavataan pohjoismaisia järjestöjä. Luodaan uusi pohjoismainen yhteisö yhdessä muiden pohjoismaisten toisen asteen järjestöjen kanssa. Luodaan uudelle pohjoismaiselle yhteisölle tavoitteet sekä toimintamallit. Osallistetaan piiritoimikuntaa ja toimijoita kantojen muodostamisessa. Järjestetään pohjoismaisten toisen asteen järjestöjen tapaaminen pohjoismaisen yhteistyön tulevaisuudesta.	Tavattiin pohjoismaisia järjestöjä. Pohja yhteistyöverkostolle on luotu, ja sille on luotu myös yhteiset tavoitteet. Pohjoismainen yhteistyötapaaminen järjestettiin.

Jatkuvan toiminnan kuvaus:

Nro	Toiminnan kuvaus	Toiminnan tavoitteet	Toimenpiteet	Tulokset
1	Kansainvälinen jaos	Kansainvälinen jaos on tärkeä ja monipuolistava osa Lukiolaisten toimintaa. Kansainvälinen jaos on aktiivinen ympäri vuoden. Kansainvälisen jaoksen toiminta on jatkuvaa. Lukiolaisia kiinnostaa osallistua kansainvälisen jaoksen toimintaan.	Valitaan kansainvälinen jaos sekä sille puheenjohtajisto johtamaan ja koordinoimaan liiton kansainvälistä toimintaa. Kansainvälinen jaos ja sen puheenjohtajat perehdytetään tehtäviinsä heti vuoden alussa. Perinnönsiirrossa liittohallitus ja piiritoimikunta pidetään tietoisena kansainvälisen jaoksen toiminnasta. Jaetaan tarpeen mukaan vastuita jaoksen jäsenille. Perehdytetään jaoksen jäsenet vastuutehtäviinsä. Kansainvälinen jaos kokoustaa säännöllisesti ympäri vuoden.	Jaos valittiin alkuvuodesta ja perehdytettiin tehtäviinsä. Jaos tapasi aktiivisesti vuoden aikana.

2	Kansainvälisen toiminnan osallisuus	Toimijat ovat tärkeä ja aktiivinen osa kansainvälistä toimintaa.	Toimijoita osallistetaan kansainväliseen toimintaan. Tiedotetaan toimijoille monikanavaisesti erilaisista mahdollisuuksista osallistua kansainväliseen toimintaan. Järjestetään kansainväliseen toimintaan liittyviä toimijailtamia.	Osallisuusryhmässä tiedotettiin kansainvälisen toiminnan mahdollisuuksista.
3	Kansainvälinen edunvalvonta	Lukiolaiset on kansainvälisesti tunnettu ja vakavasti otettava toimija. Lukiolaisten tavoitteet etenevät kansainvälisellä kentällä.	Kannustetaan Lukiolaisten toimijoita hakeutumaan kansainvälistä toimintaa tekevien sidosryhmien ja kattojärjestöjen luottamustehtäviin. Lukiolaisten ulostuloja sekä asiakirjoja käännetään ja niitä julkaistaan englanniksi. Lukiolaisten kansainvälisiä tavoitteita koulutus-, sosiaali- ja nuorisopolitiikassa kirjataan ylös ja niitä pidetään yllä liiton tavoiteohjelmassa. Otetaan kantaa kansainvälisiin lukiolaisia koskeviin asioihin. Osallistutaan Global Student Forumin tapahtumiin ja konferensseihin.	Kansainvälisen toiminnan tavoitteet näkyvät tavoiteohjelmassa vuonna 2023.
4	Pohjoismainen yhteistyö	Pohjoimainen yhteistyö edistää Lukiolaisten toiminnan kehittymistä.	Tavataan ja keskustellaan pohjoismaisten toisen asteen järjestöjen kanssa. Edistetään uuden pohjoismaisen yhteistyömuodon kehittymistä.	Järjestettiin yhdessä FSS:n kanssa pohjoismaisten opiskelijajärjestöjen tapaaminen Helsingissä.
5	Eurooppalainen yhteistyö	Lukiolaisilla on toimivat suhteet eurooppalaisiin sidosryhmiin.	Osallistutaan aktiivisesti eurooppalaisten sidosryhmien tapahtumiin. Tehdään tiivistä yhteistyötä muiden eurooppalaisten toisen asteen opiskelijajärjestöjen kanssa. Ylläpidetään aktiivista vuorovaikutusta OBESSUn kanssa.	Vuoden aikana osallistuttiin erittäin aktiivisesti OBESSUn tapahtumiin.

6	Kotimainen yhteistyö	Lukiolaisilla on toimivat suhteet kotimaisiin sidosjärjestöihin.	Tavataan ja tehdään yhteistyötä muiden kotimaisten kansainvälistä toimintaa tekevien opiskelija- ja nuorisojärjestöjen kanssa. Keskustellaan ajankohtaisista asioista kotimaisten sidosjärjestöjen kanssa.	Kotimaisten toimijoiden kanssa tehtiin yhteistyötä ja käytiin keskustelua KV-tapahtumien teemoista. Oltiin mukana yhteisessä kannanotossa nuorten osallisuuden ja hyvinvoinnin vahvistamiseksi Suomessa ja Euroopassa. Liitto oli aktiivisesti mukana Euroopan nuorison teemavuodessa.
7	Kansainvälinen viestintä	Lukiolaisten toimijat tietävät kansainvälisestä toiminnasta. Kansainvälisen toiminnan viestintä on laadukasta, saavutettavaa ja säännöllistä.	Panostetaan kansainvälisen viestinnän vuorovaikutteisuuteen, saavutettavuuten ja laadukkuuteen. Luodaan ja päivitetään mittareita kansainvälisen toiminnan viestinnälle. Seurataan, mitataan ja kehitetään kansainvälistä viestintää. Luodaan ja päivitetään kansainvälisen toiminnan viestinnälle vuosikello, jota seurataan ympärivuotisesti. Tiedotetaan liiton kansainvälisestä toiminnasta Lukiolaisten sisä- ja ulkopuolelle. Tiedotetaan kansainvälisistä opiskelijajärjestöistä lukiolaisille.	Kansainvälinen jaos päivitti omaa instagram-tiliään. Lukiolaiset näkyivät monipuolisesti muiden kansainvälisten opiskelijajärjestöjen viestinnässä.

Nro	Projektin kuvaus	Projektin tavoitteet	Toimenpiteet	Toteutus ja tulokset

Toimintasuunnitelma 2022

PALVELUT

Resurssit	
Henkilötyövuosia:	0,75 luottamushenkilöä 3 työntekijää 1 harjoittelija
Toimintabudjetti:	Jäsenyys Markkinointi ja jäsenhankinta Jäsenviestintä Improbatur Messut ja muut tapahtumat

Strategia 2021–2025
Olemme yhteydessä jokaiseen suomenkieliseen päivälukioon ja tavoitamme viestinnällämme jokaisen lukiolaisen.
Viestintämme on vuorovaikutteista, havainnollistavaa ja ymmärrettävää. Se tukee lukiolaisten arkea ja pyrkii tavoittamaan jatkuvasti enemmän lukiolaisia.
Viestintämme huomioi lukiolaisten moninaisen joukon erilaiset tarpeet.

Kärkihankkeet:

Nro	Projektin kuvaus	Projektin tavoitteet	Toimenpiteet	Toteutus ja tulokset

I	Jäsenyyden vetovoimaisuus	Jokainen lukiolainen kokee Lukiolaisten jäsenyyden hyödylliseksi. Lukiolaisten jäsenkanta on laaja ja monimuotoinen. Piiri- ja jäsenjärjestöjen yritysyhteistyö on laadukasta.	Hankitaan lukiolaisille vain Lukiolaisten jäsenille rajattuja jäsenetuja.	Uusia, vain lukiolaisille suunnattuja, etuja on hankittu ympäri vuoden erilaisten yhteistöiden muodossa.
			Hankitaan ja luodaan Lukiolaisille uudenlaisia jäsenetuja lukiolaisten toiveiden pohjalta.	Jäsenetuja esittelevä somekamppanja toteutettiin keväällä. Lukiolaiskyselystä saadut vastaukset on läpikäyty ja vastauksia hyödynnetty toiminnan kehittämisessä.
			Luodaan uusia toimintamalleja piiri- ja jäsenjärjestöjen yritysyhteistyön kehittämiseksi ja jalkautetaan ne piiri- ja jäsenjärjestöihin.	Uusia markkinointimateriaaleja on toteutettu sekä tuotettu. Niitä on jaettu piireille sekä jäsenjärjestölle heidän toimintansa tueksi. Toimijoille on järjestetty koulutusta yritysyhteistyön tekemisestä.
			Tuetaan piiri- ja jäsenjärjestöjä paikallisetujen hankkimisessa.	Palkitsemisjärjestelmä luotu yhdessä Frankin kanssa ja sitä on hyödynnetty. Ohjeistus pitää päivittää syksylle.
			Kehitetään uusia tapoja tavoittaa lukiolaisia, jotka eivät vielä ole jäseniämme.	Lukiolaiskysely toteutettiin ja siitä saatuja vastauksia mietitty.
			Viestitään jäseneduista lukiolaisille laajemmin ja selkeämmin.	Kirjallista strategiaa jäseneduista viestimistä varten ei ole luotu. Piirejä ja jäsenjärjestöä on tarvittaessa tuettu jäsenetuihin liittyvän viestinnän tiimoilta.
			Kehitetään tapoja kerätä tietoa Lukiolaisten jäsenyydestä koetuista hyödyistä.	Jäsenetujen kehittämisessa on hyödynnetty lukiolaiskyselyn vastauksia. Somekyselyitä on toteutettu useampia ja niistä saatuja tuloksia tarkasteltu. Palautteenantokanava on tehty (google-forms) ja se on linkitetty "usein kysyttyä" -sivulle Lukiolaisten verkkosivuilla.

II	Lukiolaisten brändin kirkastaminen	Lukiossa opiskelevat tietävät ja ymmärtävät, mitä Lukiolaisten toiminta pitää sisällään. Yhteistyöorganisaatiot tunnistavat Lukiolaiset ja sen toiminnan, sekä näkevät yhteistyön houkuttelevana. Lukiolaisten ja piiri- ja jäsenjärjestöjen viestintä on saavutettavaa.	Kehitetään jäsenyyden markkinointia eri viestinnän kanavissa.	Verkkosivujen sisältöjen mietintä ja päivittämisen suunnittelu on aloitettu. Jäsenhankinta- & yhteistyökampanjoiden kehitystä on toteutettu.
			Kehitetään ja vakiinnutetaan Lukiolaisten visuaalista ilmettä saavutettavammaksi.	Graafinen ohjeistus on päivitetty saavutettavaa digiviestintää tukevaksi. Muutoksia tehtiin ainoastaan värien käyttöön huomioiden värien riittävyyden ja kontrastit.
			Tuetaan ja koulutetaan piirejä visuaalisen ilmeen käytöstä ja viestinnän saavutettavuudesta.	Piirien viestintävastaavia on koulutettu digiviestinnän saavutettavuudesta ja liiton visuaalisen ilmeen käytöstä Talvipäivillä. Uusille koulutuksille ei ole ollut kysyntää.
			Selkeytetään Lukiolaisten tapahtumaviestintää ja vahvistetaan tapahtumien brändejä.	Lukiolaisten omille toistuville tapahtumille on luotu tunnistettavia visuaalisia elementtejä ja niitä on käytetty markkinoinnissa toistuvasti. Lukiolaisten suurimmilta tapahtumilta on tuotettu tapahtumaviesintää liiton omiin viestintäkanaviin. Syksyn tulevilta tapahtumilta tullaan tuottamaan myös viestinnällistä sisältöä niille relevantteihin kanaviin.
			Kehitetään tapoja tehdä viestinnällistä yhteistyötä kumppaneiden kanssa.	Lukiolaisille on viestitty palveluista ja kumppaneista. Yhteistyön arvon merkitys tuodaan esiin kumppaneille muun muassa powerpoint-esityksen avulla. Uusia kumppaneita on kartoitettu.
			Uudistetaan Lukiolaisten markkinointimateriaaleja.	Uudet markkinointimateriaalit on tuotettu ja ne on otettu käyttöön

			Selkeytetään Lukiolaisten toimintaa markkinoinnin keinoin eri viestintäkanavissa.	tuotettu ja he on otettu käyttöön niin keskusliiton kuin piirien- ja jäsenjärjestön toimesta.
III	Improbaturin uudistuksen vakiinnuttaminen	Improbaturin uudistus on vakiintunut. Improbaturin uudistus on löytänyt lukiolaiset. Improbatur on taloudellisesti vakaa. Improbaturilla on laaja lukijakunta.	Seurataan Improbaturin uudistuksen vaikutuksia ja siitä nousevia uusia tarpeita jatkuvasti.	Uudistuksen suunnittelussa tarkasteltiin koko ajan kustannuksia sekä priorisoitiin tehtäviä tarpeen mukaan.
			Tuetaan Improbaturin viestintää Lukiolaisten omissa kanavissa.	Suunnitelmaa ei vielä luotu.
			Kehitetään Improbaturin ilmoitusmyyntiä.	Pohdinta on aloitettu ja asiaan palataan tarkemmin vielä syksyn aikana.
			Panostetaan Improbaturin markkinointiin.	Verkkomedian analytiikkaa ei ole vielä voitu seurata.
IV	Jäsenrekisterin uudistaminen	Jäsendataa on helppo hyödyntää. Jäsenrekisteri on päivitetty ja nykyaikainen. Jäsenyysprosessi on tehokas. Henkilötiedot ovat yhdessä paikassa ja tietoturvallisesti säilytettyjä. Jäsenmaksuprosessi on sujuva.	Kilpailutetaan määrittelydokumentin perusteella toimittajat.	Kilpailutus on tehty ja päätös toimittajasta on tehty
			Otetaan hallitusti käyttöön uusi järjestelmä ja varmistetaan, ettei tietoa huku muutoksen keskellä.	Tietorakenne on suuniteltu ja turhat tietokentät poistettiin.
			Huomioidaan rekisterin vaihtuminen jäsenhankinnassa ja -pidossa.	Vaihdos on toteutettu ja rekisteri on käytössä.
				On informoitu. Kesällä oli hieman tavallista pidempi liittymiskatko.
			Informoidaan kumppaneita tulevasta muutoksesta.	Kumppaneita informoitiin muutoksista ja heidät otettiin mukaan rekisterin työstöön.
			Koulutetaan tarpeelliset henkilöt jäsenrekisterin ylläpidosta ja hallinnasta.	Yhtä lukuunottamatta kaikki on koulutettu (3/4)
			Hyödynnetään jäsenrekisterin ja -tietojen mahdollisuuksia yli sektorirajojen.	Jäsendatan hyödyntämistä muussa toiminnassa ei ole pystytty vielä toteuttamaan.

Jatkuvan toiminnan kuvaus:

Nro	Projektin kuvaus	Projektin tavoitteet	Toimenpiteet	Toteutus ja tulokset
1	Jäsenhankinta	Vähintään puolet Suomen lukiolaisista on Lukiolaisten jäseniä. Lukiolaiset ymmärtävät Lukiolaisten jäsenyyden merkityksen. Lukiolaiset vierailee jokaisessa Suomen päivälukiossa vuosittain. Lukiolaiset haluavat olla jäseniä koko lukion ajan. Jäsenhankinnassa hyödynnetään kaikkia jäsenyyden muotoja.	Järjestetään jäsenhankintakoulutusta vuoden alusta lähtien, sekä tarjotaan ohjeistus ja selkeät toimintamallit piirien omien jäsenhankintakoulutusten järjestämiseen.	Yksi koulutus on järjestetty, mutta muuten koulutuksia ei ole järjestetty, koska koulutuksille ei ole ollut enempää tilausta.
			Järjestetään Koulukävijäkoulutus ja tuetaan piiri- ja jäsenjärjestöjen jäsenhankinnan koulutusta.	Koulukävijäkoulutus on järjestetty.
			Lukiolaisten toimijat kiertävät jokaisessa Suomen päivälukiossa esittelemässä Lukiolaisuutta sekä Lukiolaisten palveluita ja toimintaa.	Kevään tulosta on tarkasteltu ja sitä tullaan hyödyntämään syksyllä.
			Kohdennetaan jäsenhankintaa myös lukion myöhempien vuosikurssien opiskelijoille, huoltajille ja peruskoulunsa päättäville.	Jäsenyyttä on markkinoitu myös myöhempien vuosikurssien opiskelijoille koulukäynneillä. Toimijoita ei ole koulutettu vanhempainilloissa tehtävistä esittelyistä.
			Jäsenhankintataulukkoa käytetään konkreettisten tavoitteiden asettamiseen, ja sitä päivitetään sekä seurataan aktiivisesti.	Jäsehankintataulukkoja on päivitetty ennen jäsenrekisterimuutosta. Uudet jäsenhankintataulukot tulossa syksyn / talven 2022 aikana.
			Tarjotaan lukiolaisille liittymisetu.	Tuloksia pyrittiin hyödyntämään parhaan mukaan.
			Markkinoidaan jäsenyyttä ympärivuotisesti eri somekanavissa, lukioissa ja Improbaturin verkkojulkaisussa. Panostetaan kampanjoihin erityisesti lukiolaisuuden merkkipaaluissa.	Jäsenyyttä on markkinoitu muun muassa eri somekanavissa ja lukiolaisuuden merkkipaaluja on nostettu esiin vuoden aikana.
			Hyödynnetään monivuotista jäsenyyttä jäsenyyden markkinoinnissa.	
2	Jäsenyys ja jäsenpalvelu	Jäsenpalvelu on lukiolaisille hyödyllinen ja toimiva. Lukiolaiset tiedostaa lukiolaisten tarpeet. Jäsenpalvelu on ennakoivaa.	Lukiolaisia palvellaan ystävällisesti ja ripeästi.	Viesteihin on pyritty vastaamaan mahdollisimman nopeasti ja pahimpaan kiireaikaan myös kiireapulaisia on ollut auttamassa.
			Palvellaan jäseniä Lukiolaisien pääasiallisissa kanavissa sekä jäsenpalvelulle tarkoitetussa sähköpostissa, chatissa ja puhelimessa.	Jäseniä on palveltu jäsenpalvelulle tarkoitetuissa kanavissa sekä somessa.

		Jäsenyyteen liittyviä ongelmia osataan ratkaista jo paikallisella tasolla.	Tarjotaan saavutettavissa olevaa, ajankohtaista ja relevanttia tietoa Lukiolaisista sekä Lukiolaisten jäsenyydestä ja jäsenpalvelusta.	Lukiolaisten someen ja verkkosivuille on päivitetty jäsenyyteen liittyvistä asioista.
			Sujuvoitetaan jäseneksi liittymistä ja jäsenyyden jatkamista teettämällä säännöllisesti jäsenrekisterin kehitystyötä.	Uusi jäsenrekisteri on otettu käyttöön ja sen myötä myös uusi liittymislomake.
			Toteutetaan vuosittainen lukiolais- ja jäsenkysely. Jäsenille, jotka eivät jatka jäsenyyttä, tehdään erosyykysely.	Kyselyt on toteutettu.
			Koulutetaan toimijoita vastaamaan kysymyksiin jäsenyydestä ja siihen liittyvistä ongelmista.	Jäsenyydestä on koulutettu heinäkuussa Koulukävijäkoulutuksen osallistujia.
3	Kumppanuudet	Lukiolaisten kumppanuudet tukevat ja täydentävät lukiolaisille tarjottavaa palvelukokonaisuutta sekä tukevat liiton taloudellista vakautta. Lukiolaiset on houkutteleva yhteistyökumppani.	Liitto neuvottelee kumppanuuksia, joista on hyötyä kaikenlaisille lukiolaisille.	Keväällä sekä syksyllä on kontaktoitu ja listattu potentiaalisia kumppanuuksia.
			Olemassaolevat kumppanit tavataan vuosittain ja kumppanuuksia pyritään kehittämään yhä hyödyllisemmäksi lukiolaisille.	Vanhoja tuttuja kumppanuuksia on tavattu säännöllisesti ja tätä tullaan jatkamaan.
			Järjestetään Studia-messut Messukeskuksen kanssa.	Studian suunnittelu ja järjestely on käynnissä.
				Vuoden 2021 Studia-messujen palautteet on käyty läpi ja niiden avulla on kehitetty vuoden 2022 Studia-messuja. Vuoden 2022 Studia-messujen palautteet käydään läpi messujen jälkeen.
				Neuvottelut on käyty ja sopimus on lähes valmis.
			Liitto neuvottelee laajoja valtakunnallisia kumppanuuksia.	Potentiaalisia kumppaneita on tavattu ja uusia yhteistyömahdollisuksia toteutettu.
				Olemassaolevia kumppaneita on tavattu säännöllisesti ja tarpeen mukaan.

			Pidetään yllä ja tarvittaessa päivitetään kumppanuuksien eettisiä periaatteita.	Ohjeistus on päivitetty.
			Koulutetaan piiri- ja jäsenjärjestöjä yritysyhteistyöstä ja kumppanuuksista.	Koulutusta on järjestetty.
4	Myynti	Myynti tukee liiton taloudellista vakautta ja kumppanuuksien muodostumista.	Myydään mainospaikkoja uutiskirjeisiin, sosiaaliseen mediaan, tapahtumille, improbatur.fi-sivustolle sekä muihin Lukiolaisten palveluihin ja tuotteisiin.	Mediakortit on päivitetty ja niiden ilme uudistettu. Palvelukokonaisuuksia on kirkastettu muun muassa luomalla uusia kumppanuuksia varten esittelydiashow tuotteistamme. Olemme myös pohtineet omien tuotteidemme sanallistamista tarkemmin. Myös hinnoittelukonsultaation mahdollisuutta on lähdetty selvittämään, jotta pystymme parantamaan palvelukokonaisuuksiamme sekä selkeyttämään niitä.
			Kehitetään uusia myynnin paikkoja.	Myyntiä on saatu toteutettua todella hyvin aiempiin vuosiin verrattuna. Uusien kumppanien ideointiin ja prospektointiin on priorisoitu paljon aikaa.
			Seurataan myynnin toteumaa läpi vuoden.	Myynnin toteumaa on seurattu pitkälti numeroihin pohjautuvan datan avulla.
			Seurataan myyntipaikkojen houkuttelevuutta ja kehitetään niitä tarvittaessa.	Myyntipaikkojen houkuttelevuutta on analysoitu suhteellisen pintapuolisesti.
			Myynnissä seurataan Lukiolaisten eettisiä periaatteita.	Eettiset periaatteet on huomioitu jatkuvasti myyntityössä.
			Tuetaan tarvittaessa piiri- ja jäsenjärjestöjen myyntityötä.	Kartoitusta on tehty ja koulutuksia tarjottu sekä tehty tarpeen mukaan.
				Tukea myyntityöhön on annettu tarpeen mukaan sitä tarvitseville.

5	Viestintä	Lukiolaisten viestintä tukee lukiolaisten arkea ja pyrkii tavoittamaan jatkuvasti enemmän lukiolaisia. Lukiolaisten viestintä on vuorovaikutteista, saavutettavaa ja laadukasta. Lukiolaisten viestintä luo ja tukee yhteisöllisyyttä. Lukiolaisten viestintä tuo Lukiolaisten toimintaa ja arvoja laajasti ja selkeästi esille.	Viestitään lukiolaisten kanssa aktiivisesti sosiaalisen median, verkkosivujen ja uutiskirjeiden kautta.	Lukiolaisten kanssa on viestitty aktiivisesti ja monikanavaisesti vuoden kaikkina vaiheina. Viestinnän strategia on päivityksessä ja sen on määrä valmistua vuoden 2022 loppuun mennessä. Somestrategia päivitetään vuoden 2023 aikana.
			Hyödynnetään sponsoroitua ja kohdennettua markkinointia viestinnällisen sisällön levittämisessä ja uusien lukiolaisten tavoittamisessa.	Maksettua mainontaa on hyödynnetty esimerkiksi arvontojen kanssa.
			Viestitään avoimesti, selkeästi ja ajankohtaisesti niin lukiolaisten arjesta ja nuoruuden merkkipaaluista kuin Lukiolaisten toiminnasta ja arvoista.	Useita viestintäkampanjoita on toteuttu vuoden 2022 aikana ja niiden teemat ovat vaihdelleet ottaen huomioon liiton laajan toiminnan. Verkkosivut on pidetty ajantasalla. Lukiolaisuuden vuosikello on viimeistelty ja sitä on hyödynnetty monikanavaisen viestinnän tukena. Uutiskirjeitä on lähetetty ennalta laaditun suunnitelman mukaisesti.
			Panostetaan viestinnän vuorovaikutteisuuteen, saavutettavuuteen ja laadukkuuteen.	Huomioidaan saavutettavan viestinnän WCAG-kriteeristö liiton kaikessa viestinnässä.
			Koulutetaan lukiolaistoimijoita viestinnästä ympäri vuoden.	Kartoitustyötä on toteutettu ajoittain ja tarvittaessa koulutasta on järjestetty.
			Suunnitellaan ja toteutetaan viestintäkampanjoita Lukiolaisten viestintäkanavissa yhteistyössä piiri- ja jäsenjärjestöjen kanssa.	Lukiolaisten viestintäkampanjoita on toteutettu yhteistyössä piiri- ja jäsenjärjestöjen kanssa.
			Seurataan, mitataan ja kehitetään viestintää.	Sosiaalisen median kanavien dataa on tarkasteltu.

			Huomioidaan visuaalisessa viestinnässä lukiolaisten moninaisuus ja tuodaan tätä esiin, jotta jokainen lukiolainen voi tuntea kuuluvansa Lukiolaisten yhteisöön.	Stokkikuvat on päivitetty ja niitä käytetään viestinnän tukena. Stokkikuviin haettiin halukkaita avoimesti liiton viestintäkanavissa niin, että kaikilla lukiolaisilla taustoista riippumatta on ollut mahdollisuus hakea kuvauksiin mukaan.
6	Improbatur	Lukiolaiset kokevat Improbaturin omakseen. Improbatur on journalistisesti itsenäinen julkaisu. Improbatur on ainutlaatuinen, lukiolaisia ja nuoria puhutteleva ja lukiolaisille suunnattu nuorten verkkomedia. Improbatur levittää tietoisuutta Lukiolaisista.	Seurataan jäsenten näkemyksiä Improbaturista. Kehitetään Improbaturia hankitun tiedon perusteella ja liiton taloudellinen tilanne huomioiden.	Vuoden 2022 syksyllä kyseltiin uuden Improbaturin julkaisun lähestyessä ajatuksia liittohallitukselta ja suunniteltiin lehteä yhdessä toimiston ja graafikon kanssa. Improbatur julkaistaan keväällä 2023.
			Improbaturin teemoja nostetaan säännöllisesti esiin sekä liiton että julkaisun omissa sosiaalisen median kanavissa.	Käynnistys tapahtuu vasta vuonna 2023 joten tätä ei tehty.
			Improbatur kerää aktiivisesti palautetta ja kehittää itseään tehdäkseen julkaisusta yhä kiinnostavamman lukiolaisille.	Käynnistys tapahtuu vasta vuonna 2023 joten tätä ei tehty.
			Improbatur käsittelee lukiolaisia koskevia teemoja rohkeasti ja ennakkoluulottomasti.	Käynnistys tapahtuu vasta vuonna 2023 joten tätä ei tehty.
			Improbatur on läsnä lukiolaisten arjessa.	Käynnistys tapahtuu vasta vuonna 2023 joten tätä ei tehty.
			Säilytetään Improbaturin journalistinen itsenäisyys.	Improbatur on edelleen journalistisesti itsenäinen toimija.
7	Frank	Lukiolaiset hyötyvät Frankin tarjoamista eduista ja palveluista monipuolisesti.	Markkinoidaan Frankin digitaalista opiskelijakorttia ja opiskelijapalveluita lukiolaisille.	Frankin mainoksia on uutiskirjeissä syksyllä 2022. Verkkomedian osalta mainontaa ei ole vielä voitu totetuttaa.

		Lukiolaiset käyttävät Frankia aktiivisesti. Frankin ja liiton vuoropuhelu on vakiintunutta. Frank on hyödyksi Lukiolaisten jäsenhankinnalle.		Frank on näkynyt Lukiolaisten liiton somekampanjoissa (esimerkiksi Tonnitorstai). Uusia näkyvyyden paikkoja ei ole noussut esiin Koulukävijäkoulutuksen ja Studia-messujen lisäksi.
			Ylläpidetään ja kehitetään liiton, toimijoiden ja Frankin toimiston välistä yhteistyötä. Ollaan aktiivinen yhteistyökumppani omistajavaihdoksen jälkeen.	Yhteydenpito Frankin kanssa on jatkuvaa.
			Koulutetaan toimijoita paikallisetujen hankinnasta ja kirjaamisesta Frankiin.	Piireille ja jäsenjärjestölle on tarjottu koulutusta aiheesta Frankin toimesta. Syksylle kartoitetaan mahdollisesti vielä toinen.

Nro	Projektin kuvaus	Projektin tavoitteet	Toimenpiteet	Toteutus ja tulokset

Toimintakertomus 2022

JÄRJESTÖ

Resurssit	
Henkilötyövuosia:	0,75 luottamushenkilöä 2,5 työntekijää
Toimintabudjetti:	Piiri- ja jäsenjärjestöt Aktiivi- ja koulutustoiminta Opiskelijakuntatoiminta Liittohallitus ja piiritoimikunta Liittokokous

Strategia 2021–2025
Toimintamme on saavutettavaa. Jokaisen on helppo tulla mukaan ja osallistua omista lähtökohdistaan riippumatta.
Olemme lukiolaisten yhteisö, johon jokainen haluaa ja tuntee kuuluvansa ja josta jokainen löytää itselleen merkityksellistä toimintaa.
Piiri- ja opiskelijakuntatoiminnalla on yhteisömme rakentamisessa ja tunnettuutemme kasvattamisessa erityinen rooli.
Kaikki toimintamme on avointa, yhdenvertaista ja mukaan kutsuvaa niin paikallisella kuin valtakunnallisella tasolla.
Viestintämme huomioi lukiolaisten moninaisen joukon erilaiset tarpeet.

Kärkihankkeet:

Nro	Projektin kuvaus	Projektin tavoitteet	Toimenpiteet	Toteutus ja tulokset
I	Vastuulukiotoiminnan uudistus	Vastuulukiotoiminta on kiinteä osa Lukiolaisten kokonaisvaltaista toimintaa. Lukiolaisilla on toimivat yhteydet jokaiseen lukioon.	Arvioidaan vastuulukiotoiminnan käytänteitä ja kehitetään toimintaa niin, että vastuulukiotoiminta on tärkeä osa koko Lukiolaisten toimintaa kaikilla osa-alueilla.	Kesäkuussa toteutettiin kysely vastuulukiotoiminnan toimivista käytänteistä ja ongelmakohdista piiritoimijoille. Kyselyyn vastasi 12 lukiolaista. Keväällä toteutettiin vastuulukioiden tapaamiskampanja. Kampanjan aikana piirit tapasivat 107 lukiota, joka 40.23 % on kaikista lukioista. Vastuulukioiden tapaamiskampajan voitti Pohjanmaan piiri, joka ylitti tavoitteensa. Toiseksi kilpailussa tulis Pohjois-Suomen piiri, joka saavutti tavoitteensa 100 %:sesti. Vastuulukiotoiminnan raportointia kehitettiin siten, että ensimmäisen otoke-kauden aikana tehdyistä vastuulukiotapaamisista saa kertoimen tulostavoiterahaan.
			Tarkastellaan vastuulukiotoiminnan rakenteita ja kokonaisuutta kriittisesti tunnistaen sen ongelmakohdat	Piiritoimikunnan kautta ei erikseen ole kerätty tietoa vastuulukiotoiminnasta. Vastuulukiotoiminnan rakenteita ja kokonaisuutta kartoitettiin kyselyllä ja sen tuloksia tarkasteltiin loppuvuodesta. Kyselyyn vastasi valitettavan vähän lukiolaisia, noin 10 henkilöä.
			Uudistetaan vastuulukiotoimintaa havaittujen ongelmakohtien pohjalta ja jalkautetaan uudistukset piiri- ja jäsenjärjestöille sekä vertaistukiryhmille.	Loppuvuodesta tarkasteltiin ja hyödynnettiin vastuulukiotoiminnan kyselyn tuloksia vastuulukiotoiminnan uudistamisessa. Vastuulukiotoiminnan kehittämiseksi ja hyvien käytäntöjen kokoamiseksi luotiin Vastuulukiotoiminnan mallipankki.
			Luodaan ja päivitetään materiaaleja vastuulukiotoiminnan tueksi.	Vastuulukiotoiminnan kehittämiseksi ja hyvien käytäntöjen kokoamiseksi luotiin Vastuulukiotoiminnan mallipankki, joka löytyy osoitteessa bit.ly/VASTUUPANKKI. Materiaalipankki sisältää ohjeistuksia mm. yhteydenpitoon lukioiden kanssa.

			Kehitetään vastuulukiotoimintaan liittyvää sisäistä ja ulkoista viestintää ja niiden käytänteitä siten, että kaikki ovat kartalla toiminnasta.	Piiri- ja jäsenjärjestöille on otettu käyttöön jäsenrekisterit, jonka kautta voidaan lähettää esim. opiskelijakuntakirjeitä alueen lukiolaisille.
II	Yhteisöllisyyden uudelleenrakennus	Lukiolaiset on yhteisöllinen, keskusteleva ja välittävä yhteisö. Toimivat etäajan käytänteet vakiintuvat osaksi Lukiolaisten toimintaa.	Arvioidaan tapahtumien ja koulutusten etätoteutusmahdollisuuksia sekä toimitaan arvioiden mukaan.	Ei tehty tätä, koska etäkäytänteet eivät ole tällä hetkellä oleellisia.
			Kehitetään etävuorovaikutusta ja -osallisuutta ja viedään toimivia käytänteitä piiri- ja jäsenjärjestöihin.	Etätapahtuma ohjeistus on toimiva sellaisenaan tällä hetkellä. Yhteisöllisyyttä on näkynyt liiton sosisaalisessa mediassa.
			Noudatetaan ja tarvittaessa päivitetään koulutus- ja tapahtumatarjonnan uudistuksen projektisuunnitelmaa.	Projektisuunnitelma on tehty vuosille 2023 ja 2024. Uudistettu koulutus- ja tapahtumatarjonta on huomioitu vuoden 2023 toimintasuunnitelmassa.
			Järjestetään tapahtumissa ja koulutuksissa tilaa yhteisöllisyydelle ja hauskuudelle.	Hassuttelulle on varattu aikaa Talvipäiviltä, Kevätpäiviltä sekä kevään ja syksyn Watereilta. Kevätpäiviltä kuvattiin aftermovie, jonka materiaali on kasattavana. Koulutuksille ja tapahtumille on asetettu tavoitteita, kuten "kukaan ei ole yksinäinen, jokainen löytää uusia kavereita, kehen tutustua".

			Vahvistetaan avointa palaute- ja keskustelukulttuuria liitossa ja piiri- ja jäsenjärjestöissä sekä niiden välillä.	Piiri- ja jäsenjärjestöt ovat pitäneet jokaisella tapahtumalla yhteiset piirituokiot. Ollaan kannustettu mm. LAP ja PSP järjestämään yhdessä liittokokouksen iltaohjelmaa. Piiri- ja jäsenjärjestöille on jaettu iltaohjelmien vinkkilista, johon on jaettu monipuolisia ja yhteisöllisiä vaihtoehtoja iltaohjelmien järjestämiseen. Tapahtumilla perustellaan avoimen keskustelun paikkaa turvallisemman tilan periaatteiden avulla. Liiton johtoa = liittohallitusta sekä piiritoimikuntaa on koulutettu yhteisöllisestä johtamisesta sekä turvallisemman ja hyvän ilmapiirin ylläpitämisestä.
			Vakiinnutetaan toimijailtamat osaksi liiton ympärivuotista toimintaa. Kehitetään toimijailtamien konseptia ja tarjotaan niissä paikkoja yhteisöllisyydelle.	Toimijailtamia on pidetty ajankohtaisista asioista tarpeen vaatiessa. Niitä on markkinoitu Telegram-ryhmissä sekä liittohallituksen instagramissa. Toimijailtamat on lisätty liiton tapahtumakalenteriin. Toukokuussa on järjestetty meetin välityksellä toimijailtama otokeista. Siihen osallistui noin 26 ihmistä.
III	Opiskelijakuntajäsenyys	Liitto tarjoaa opiskelijakunnille aidosti hyödyllisen ja kiinnostavan jäsenyyden. Opiskelijakuntajäsenyys on tunnettu jäsenyysmuoto ja opiskelijakuntia liittyy liiton jäseniksi.	Määritellään opiskelijakuntajäsenyyden ehdot ja palvelut ja otetaan opiskelijakuntajäsenyys käyttöön.	Hankkeen ydintiimin luomaa aikataulusuunnitelmaa opk-jäsenyyden luonnille ja käyttöönotolle on seurattu kevään ajan. Opiskelijakuntajäsenyydestä on luotu selkeä kokonaisuus, joka hyödyttää koko lukioyhteisöä. Tiedot opiskelijakuntajäsenyyteen liittyen on lisätty lukio.fi -sivulle ja löytyy osoitteessa bit.ly/opkjäsenyys. Opiskelijakuntajäsenyys lanseerattiin heinäkuussa Kouliksella ja sitä markkinoitiin syksyllä lukiolaisille ja kouluhenkilökunnalle.

			Kartoitetaan piiri- ja jäsenjärjestöjen sekä opiskelijakuntien tarpeita ja toiveita opiskelijakuntajäsenyyteen liittyen.	Opiskelijakuntajäsenyyden toiveiden ja tarpeiden kartoitusta on hyödynnetty hankkeen ydintiimissä. Puheenjohtajapäivillä on kerätty ajatuksia opiskelijakuntajäsenyyden eri teemoihin.
			Huomioidaan lukioiden moninaisuus jäsenyyttä luotaessa.	Ydintiimi pohti jäsenyyttä luotaessa jäsenyyden selkeyttä. Jäsenyydestä luotiin kokonaisuus, joka on samanlainen kaikille lukioille. Tämä koettiin parhaaksi ratkaisuksi.
			Koulutetaan piiri- ja jäsenjärjestöjä opiskelijakuntajäsenyydestä ja sen markkinoinnista.	Piiritoimijoille luotiin selkeä ja monipuolinen markkinointipaketti opk-jäsenyyden markkinoinin tueksi. Materiaali löytyy osoitteessa bit.ly/piirien-opk-matskut. Piirien puheenjohtajistot koulutettiin ennen Koulista aiheesta. Piiritoimijat koulutettiin opiskelijakuntajäsenyyden markkinointiin Koulukävijäkoulutuksessa kesällä. Koulukävijäkoulutuksen jälkeen piikummit kertoivat kokouksissa kummipiireilleen opiskelijakuntajäsenyydestä.
			Viestitään palveluista ja jäsenyydestä opiskelijakunnille, ohjaaville opettajille ja rehtoreille esimerkiksi uutiskirjeillä ja koulukäynneillä.	Opiskelijakuntajäsenyydestä viestittiin koulukäynnin yhteydessä lukion opiskelijakunnan hallitukselle ja rehtorille. Markkinoinnin tueksi painatettiin flyer, jota koulukävijät jakoivat lukioille. Opiskelijakuntajäsenyyttä on markkinoitu säännöllisesti somessa, uutiskirjeissä ja koulutuksissa niin lukiolaisille kuin kouluhenkilökunnalle.

Jatkuvan toiminnan kuvaus:

Nro	Projektin kuvaus	Projektin tavoitteet	Toimenpiteet	Toteutus ja tulokset
1	Lukiolaispäivät ja muu aktiivitoiminta	Lukiolaisten tapahtumat palvelevat toimijoita. Lukiolaiset tunnetaan järjestönä, jossa lukiolainen voi kehittää	Järjestetään kolmet (3) lukiolaispäivät.	Talvipäivät järjestettiin Zoomissa etäyhteyksillä ja Kevätpäivät järjestettiin Lapualla, Wanhassa Karhumäessä. Syyspäivät järjestettiin Kokkolassa.

		jossa lukiolainen voi kehittää itseään. Lukiolaisissa opittuja taitoja tunnistetaan ja tunnustetaan siten, että niistä on hyötyä myös liiton ulkopuolella. Lukiolaisten toimintaan osallistuu entistä laajempi joukko erilaisista asioista kiinnostuneita lukiolaisia.	Lukiolaispäivillä tarjotaan monipuolista koulutusta vastuualueista, johtamisesta ja tiimitoiminnasta. Lukiolaispäivien koulutuksissa saa laajat valmiudet toimia Lukiolaisissa.	Lukiolaispäivillä on järjestetty vertaisryhmien tapaamisia. Koulutuksille on asetettu tavoitteet.
			Kehitetään työkaluja, joiden avulla lukiolaiset pystyvät tunnistamaan ja laajentamaan omaa osaamistaan.	Ei toteutettu.
			Hyödynnetään olemassaolevia opitun tunnustamisen menetelmiä.	Toimintatodistukset on edellisen vuoden toimijoille lähetetty.
			Edistetään Lukiolaisissa toimimisen saavutettavuutta ja yhdenvertaisuutta sekä kehitetään ilmapiiriä kutsuvammaksi.	Tapahtumien palautelomakkeissa on kysytty yhdenvertaisuudesta ja esteettömyydestä. Tapahtumia suunniteltaessa on kartoitettu tilojen esteettömyyttä sekä viestitty aina tästä osallistujille. Toiminnassa on noudatettu turvallisemman tilan periaatteita.
2	Etämahdollisuuksien hyödyntäminen toiminnassa	Lukiolaisilla on valmiudet toimia monialustaisesti.	Koulutetaan etäyhteyksillä toimimisesta piiri- ja jäsenjärjestötoiminnassa.	Etäyhteyksillä toimimisesta on koulutuettu talvipäivillä. Toimijoita on ohjattu Kimpan pariin.
			Tarjotaan malleja etämahdollisuuksien hyödyntämiseen piiri- ja jäsenjärjestöjen sekä opiskelijakuntien toiminnassa.	Materiaaleja ja ohjeita on päivitetty ja täydennetty etämahdollisuuksista.
			Tarjotaan myös etäyhteyksin osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia yhdenvertaisuuden sekä saavutettavuuden edistämiseksi.	Talvipäivät, puheenjohtajapäivät ja koulutuskeskiviikot järjestettiin etäyhteyksillä. Liha-ptmk-get togetherille osallistuminen onnistui hybridinä osaan ohjelmanumeroista.
3	Lukiolaisten osallisuus	Lukiolaiset kokevat Lukiolaiset omaksi järjestökseen. Osallistamisesta on hyötyä Lukiolaisten toiminnalle.	Lukiolaisten sisäistä osallisuustyötä vahvistetaan kiinnittäen erityisesti huomiota opiskelijakuntien mahdollisuuksiin saada tietoa liiton toiminnasta ja osallistua sen kehittämiseen.	Lukiolaisten Telegram-ryhmiä on markkinoitu opiskelijakuntatoimijoille tapahtumissa ja uutiskirjeissä.

			Järjestön toiminta, toimijoiden tehtävät ja vaikuttamisen paikat tehdään selkeiksi lukiolaisille.	Lukiolaisia on osallistettu tarjomalla tietoa ja vaikuttamisen paikkoja niin Lukiolaisten liitossa kuin lukiokoulutuksen kentällä laajemminkin. Sosiaalisessa mediassa, nettisivuilla, Telegramissa ja tapahtumissa on esitelty järjestön toimintaa ja toimijoiden tehtäviä.
			Osallistetaan lukiolaisia liiton toiminnan kehittämisessä.	Luotiin Osallisuusryhmä Telegramiin, jota on markkinoitu piiritoimijoille ja opiskelijakuntatoimijoille niin tapahtumissa kuin viestinnässä. Osallisuusryhmän toiminta on aktiivista. Päätettiin olla järjestämättä asiakirjailtamia ja tilalle luotiin uusi, toimivampi tapa vaikuttaa asiakirjoihin. Asiakirjailtamien sijaan toteutettin kysely toimijoille.
4	Liiton sekä piiri- ja jäsenjärjestöjen välinen viestintä	Järjestön eri tahojen sisäinen viestintä on vuorovaikutteista.	Viestitään piiri- ja jäsenjärjestöille jatkuvasti ajankohtaisista asioista.	Viestinnässä on huomioitu Telegramia, aktiivikirjettä, instagramia sekä Facebookin ryhmiä.
			Tarjotaan alustoja toimijoiden väliselle keskustelulle.	Ryhmiä ei ole luotu ja ne eivät ole kovin aktiivisia.
			Liitto antaa palautetta piiri- ja jäsenjärjestöjen toiminnasta ympärivuotisesti.	Kaikki osavuositoimintakertomukset täytetty ja arvioitu toimistolla.
			Liittohallitus ja piiritoimikunta kokoontuvat yhteen vähintään kaksi (2) kertaa vuodessa.	2/2 järjestetty.
			Luodaan ja ylläpidetään avointa yhteyttä piiri- ja jäsenjärjestöjen sekä liittohallituksen ja toimihenkilöiden välille.	Talvipäivillä ja kevätpäivillä on esitelty toimihenkilöiden työpöytiä ja toimintaa. Toimistopäiviä ei järjestetty, koska puheenjohtajapäivät järjestettiin etäyhteyksillä. Paikkasimme kuitenkin jonkin verran toimihenkilöiden osallistumisella kevätpäiville.

5	Lukioiden kanssa tehtävä yhteistyö	Lukiolaisilla on hyvät suhteet lukioiden henkilökuntaan. Lukioiden henkilökunta arvostaa Lukiolaisten toimintaa ja kannustaa opiskelijoita osallistumaan siihen. Ohjaavat opettajat tekevät yhteistyötä Lukiolaisten kanssa opiskelijakuntatoiminnan kehittämiseksi.	Markkinoidaan Lukiolaisten toimintaa lukiokoulutuksen järjestäjille ja heidän edustajilleen, jotta he ymmärtävät liiton toiminnan tarkoitukset, tukevat Lukiolaisten toimintaan osallistumista sekä suosittelevat lukiolaisille Lukiolaisten jäsenyyttä.	Syksyllä toteutettiin uutiskirjeuudistus, jonka myötä lukiohenkilökunnalle (rehtori, opo ja opiskelijakuntaa ohjaaja opettaja) lähetetyt uutiskirjeet yhdistettiin yhdeksi yhteiseksi henkilökuntakirjeeksi. Lukiolaisten Liiton toiminnasta viestimiseksi ja markkinoimiseksi on hyödynnetty myös opettajien eri facebook-ryhmiä sekä opettajille suunnattuja koulutuksia.
			Järjestetään koulutuksia lukioiden opiskelijakuntien ohjaaville opettajille.	Opiskelijakuntia ohjaaville opettajille järjestettiin keväällä koulutus (9.2.) Zoomissa, johon osallistui 14 ohjaajaa eri puolelta Suomea. Syksyn ohjaajakoulutus pidettiin 7.9. ja koulutukseen osallistui 16 opettajaa. Koulutuspalautteissa kiitosta saivat vertaistuen hyödyntäminen, kannustavuus sekä opiskelijapuheenvuoro opiskelijakunnan toiminnasta rekisteröityneenä yhdistyksenä.
			Viestitään rehtoreille, ohjaaville opettajille sekä opinto-ohjaajille ajantasaisesti ja monipuolisesti sekä tiedotetaan vastuulukiotoiminnasta.	Rehtorikirje on lähetetty keväällä kerran ja Ohjus-kirje kahdesti. Syksystä alkaen lukion henkilökunnalle suunnatut kirjeet yhdistettiin yhdeksi yhteiseksi Lukiolaistervehdys-kirjeeksi, joka lähetettiin rehtoreille, ohjaaville opettajille ja opinto-ohjaajille.
			Tarjotaan opinto-ohjaajille ja tutortoiminnan vetäjille tukea ja tietoa tutortoiminnan järjestämiseen.	Valtakunnallisen tutorverkoston puitteissa keväällä järjestettiin kaksi kokopäiväistä (16.3. ja 19.5.) tutorohjaajakoulutusta etänä, johon osallistui 30 lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten tutorohjaajaa. Koulutukset saivat paljon kiitosta toiminnallisuudestaan, vuorovaikutteisuudestaan ja kiireettömyydestään. Syksyllä kokeiltiin etänä lyhyitä tutorohjaajien eväshetkiä, mutta vähäisen osallistujamäärän vuoksi niitä ei järjestetty.
			Kehitetään osallistavaa ilmapiiriä lukioissa ja tarjotaan tukea demokratian toteutumiseen.	Ohjaajakoulutuksissa sekä heille suunnatussa viestinnässä on esitelty ja käsitelty erilaisia osallisuuden hyviä käytänteitä sekä demokraattisia toimintatapoja lukiossa hyödynnettäväksi.

6	Opiskelijakunta-viestintä	Opiskelijakuntaviestintä on vuorovaikutteista ja molempia osapuolia hyödyttävää. Opiskelijakunnille suunnattu viestintä tavoittaa laajan joukon lukiolaisia. Viestintä sitouttaa opiskelijakuntia Lukiolaisten toimintaan. Opiskelijakuntien on helppo saada yhteys Lukiolaisiin.	Toiminnasta viestitään niin, että uudet toimijat kiinnostuvat Lukiolaisista ja tapahtumiin osallistuu laaja joukko lukiolaisia.	Water-opiskelijakuntafestivaaleista on tehty viesti- ja somekuvapohjia sisältävä markkinointipaketti piireille keväällä ja syksyllä. Watereita mainostetaan tapahtumana, joka sopii ihan jokaiselle lukiolaiselle. Water-ohjelmassa ja Water-markkinpoinnissa huomioidaan erilaisten lukiolaisten tarpeet.
			Viestitään tapahtumista suunnitelmallisesti.	Tapahtumista viestitään suunnitelmallisesti Lukiolaisten liiton uutiskirjeissä ja sosiaalisessa mediassa.
			Yksittäisten opiskelijakuntien ääntä tuodaan esille valtakunnallisessa viestinnässä.	Yksittäisten opiskelijakuntien esiin nostamista vastuulukiotoiminnan kautta on suunniteltu, mutta toimivaa keinoa ei ole löytynyt.
			Tarjotaan opiskelijakunnille matalan kynnyksen yhteydenottokanava kasvattamalla ja kehittämällä Telegram-yhteisöä.	Telegramissa hyödynnetään muutamia ryhmiä, joihin viestintä on keskittynyt ja jotka ovat aktiivisia.
			Kehitetään uudenlaisia tapoja pitää opiskelijakuntiin yhteyttä.	Kokemuksia ei ole toimijoiden Discord-kanavasta. Wilma-viestejä suunnitellaan loppuvuodesta.
7	Opiskelijakuntien tukeminen	Opiskelijakunnat haluavat kouluttautua toimintaansa ja saavat selkeää hyötyä Lukiolaisten koulutustoiminnasta. Lukiolaisten ja opiskelijakuntien välinen yhteistyö on vuorovaikutteista sekä molempia osapuolia hyödyttävää.	Järjestetään koulutuksia, jotka antavat valmiuksia niin aloitteleville kuin kokeneemmillekin opiskelijakuntatoimijoille.	Water-opiskelijakuntafestivaaleilla tarjotaan koulutuksia lukiolaisille, joille on erityisiä vastuualueita opiskelijakunnassa (kuten puheenjohtajat, taloudenhoitajat, sihteerit, tapahtumavastaajat). Koulutussisällöissä huomioidaan myös lukiolaiset, jotka eivät kuulu opiskelijakunnan hallitukseen tai omaa erityistä vastuualuetta. Ohjelmatarjonnassa on myös workshoppeja itsensä kehittämisen teemoista kuten oma hyvinvointi, oma talous, argumentointitaidot, elämä lukion jälkeen sekä opiskelun tehostaminen. Kaikille yhteisissä teemaworkshopeissa keskitytään puolestaan ajankohtaisiin lukiolaisia koskettaviin asioihin ja ilmiöihin, kuten pandemian jälkeinen yhteisöllisyyden ja keskustelun rakentaminen lukiossa.

			Tuetaan opiskelijakuntia tarjoamalla niiden tarpeisiin räätälöityjä täsmäkoulutuksia, joiden suunnittelussa ja toteuttamisessa opiskelijakuntavastaavat auttavat. Tarjotaan opiskelijakunnille riittävä tuki kannatusyhdistyksen rekisteröinnissä.	Jano-opiskelijakuntakoulutuksia ja tutorkoulutuksia on markkinoitu lukioille uutiskirjeissä ja vastuulukiotoiminnan kautta. Opiskelijakuntien ohjaavia opettajia on sekä opiskelijakuntatoimijoita on koulutettu yhdistysmuotoisesta opiskelijakuntatoiminnasta niin Water-opiskelijakuntafestivaaleilla kuin ohjaajakoulutuksissa keväällä ja syksyllä.
			Tarjotaan tutoreille peruskoulutusta.	Toukokuussa lukioille tarjottiin kaksi tutorkoulutusta, jotka toteutettiin Zoomissa. Kevään tutorkoulutuksissa (5.5. ja 18.5.2022) koulutettiin yhteenä 1288 tutoria. Piirien tutorkoulutuksia tukemaan on koottu ohjeita ja materiaalia.
			Opiskelijakuntia kannustetaan ja koulutetaan yhteistyöhön muiden opiskelijakuntien kanssa.	Kevään Water-opiskelijakuntafestivaaleilla osallistujat kouluttautuivat opiskelijakuntien välisestä yhteistyöstä. Kevään Watereiden kantava teema "Yhteisöllisyys ja yhteistyö" näkyi kaikille yhteisenä workshoppina. Teema oli esillä myös syksyn Water-opiskelijakuntafestivaaleilla.
			Lukiolaiset kannustaa esimerkillään opiskelijakuntia noudattamaan osallisuuden ja demokratian periaatteita.	Water-opiskelijakuntafestivaaleille lukiolaisia opastetaan osallistavien ja demokraattisten menetelmien hyödyntämiseen lukiossa.
8	Piiri- ja jäsenjärjestöjen johtaminen	Piiri- ja jäsenjärjestöjen johtaminen on tavoitteellista ja onnistunutta. Piiritoimikunta kehittää piiri- ja jäsenjärjestöjen toimintaa valtakunnallisesti ja osallistuu liiton kehittämistyöhön yhteistyössä liittohallituksen	Koulutetaan piiri- ja jäsenjärjestöjen puheenjohtajistot tehtäviinsä alkuvuodesta ja tuetaan heitä piiri- ja jäsenjärjestöjen johtamisessa.	Kapulanvaihto järjestettiin. Johtamisesta koulutettiin puheenjohtajapäivillää, sekä get togethereillä. Vuosikellon on jaettu puheenjohtajistoille.
			Piiritoimikunnan puheenjohtajisto koulutetaan tehtäviinsä.	Koulutus on järjestetty.

		yhteistyössä liittohallituksen kanssa. Piiritoimikunnan toiminta on suunnitelmallista.	Järjestetään ainakin neljät (4) puheenjohtajapäivät, joissa piiri- ja jäsenjärjestöjen puheenjohtajat saavat koulutusta piiri- ja jäsenjärjestöjen operatiivisesta ja strategisesta johtamisesta.	Puheenjohtajapäiviä on järjestetty 4/4
			Piiritoimikunta kokoustaa ja suunnittelee toimintaansa yhdessä vähintään neljä (4) kertaa vuoden aikana.	Piiritoimikunta on kokoustanut vuoden aikana 3 kertaa.
			Liittohallitus ja piiritoimikunta käyvät jatkuvaa vuoropuhelua.	Telegram-chat perustettiin ja liittohallitus aktivoitui tarpeen tullen.
			Piiritoimikunta viestii avoimesti toimijoille.	Piirien hallitusten kokouksissa on käyty piiritoimikunnan terveisiä. Jaettuja kokousmuistioita ei ole tehty.
			Piiritoimikunnan toimintaa suunnitellaan.	Ei ole järjestetty.
9	Piiri- ja jäsenjärjestöjen välinen yhteistyö ja vertaistukiryhmät	Vertaistukiryhmätoiminta tarjoaa piiri- ja jäsenjärjestöjen vastuualueille vertaistukea sekä turvallisen ympäristön jakaa kokemuksia ja osaamista. Monipuolinen yhteistyö piiri- ja jäsenjärjestöjen välillä edistää alueellista kattavuutta.	Kannustetaan piiri- ja jäsenjärjestöjä keskinäiseen yhteistyöhön ja palkitaan onnistumisista.	Ideoita ja kokemuksia on vaihtettu vertaistukiryhmissä ja piiritoimikunnassa. Osavuositoimintakertomuksessa on kysytty piirien yhteistyöstä.
			Koulutetaan vertaistukiryhmien jäseniä vastuualueistaan säännöllisesti vuoden aikana.	Vertaistukiryhmille on järjestetty koulutusta talvi-, kevät- ja syyspäivillä..
			Kerätään läpi vuoden palautetta vertaistukiryhmien toiminnasta ja kehitetään toimintaa kerätyn palautteen pohjalta.	Palautekyselyjä on toteutettu vaihtelevasti.
			Jaetaan piireille ja jäsenjärjestölle alkuvuodesta tieto siitä, mitkä vertaistukiryhmät tullaan perustamaan ja mitkä ovat kunkin vertaistukiryhmän toiminnan tavoitteita.	Vertaistukiryhmistä ei ole viestitty loppuvuodesta.
			Vertaistukiryhmät kokoontuvat ainakin lukiolaispäivillä.	Vertaistukiryhmät ovat tavanneet talvi-, kevät- ja syyspäivillä..

			Vertaistukiryhmien vetäjät saavat koulutusta tehtävästään sekä piiri- ja jäsenjärjestöjen erityispiirteistä ja -tarpeista ympäri vuoden.	Liittohallitusta on koulutettu vertaistukiryhmien vetämisestä vastuualueillaan.
			Vertaistukiryhmien vetäjät perehdyttävät seuraajansa.	Perehdytykset on tehty.
			Tarkastellaan ja tarvittaessa kehitetään vertaistukiryhmätoimintaa sekä vertaistukiryhmien ulkopuolisten toimijoiden toimintamahdollisuuksia.	Vertaistukiryhmien toimintaa on kehitetty vaihtelevasti.
			Vahvistetaan piiri- ja jäsenjärjestöjen välistä yhteistyötä vertaistukiryhmien avulla.	Vertaistukiryhmillä on toteutunut kaksi projektia.
			Vertaistukiryhmien toiminnassa hyödynnetään vertaistukiryhmien vuosikelloa.	Vuosikello on jaettu vertaistukiryhmien vetäjille ja sitä on käytetty vaihtelevasti.
10	Piiri- ja jäsenjärjestötoiminta	Lukiolaisten toiminta on valtakunnallisesti kattavaa ja laadukasta piiri- ja jäsenjärjestöjen ansiosta. Piiri- ja jäsenjärjestöt tekevät timanttista toimintaa ja kokevat liiton hyödylliseksi. Piiri- ja jäsenjärjestötoiminnassa saa arvokasta kokemusta ja oppii uusia taitoja.	Tarjotaan piiri- ja jäsenjärjestöille toimintamalleja palautteen antamiseen ja toiminnan arvioimiseen.	Osavuositoimintakertomuksen avulla on annettu toimintamalli palautteen ja toiminnan arvioimiseen.
			Jaetaan piireille ja jäsenjärjestöille suoritukseen perustuvaa rahoitusta tehdyn toiminnan, sen arvioinnin ja kehittämisen perusteella.	Kaikki osavuositoimintakertomukset on pisteytetty ja palautettu piireille.
			Jokaiselle piiri- ja jäsenjärjestölle nimitetään liittohallituksesta yhteyshenkilö, joka on aktiivisesti yhteydessä piiri- tai jäsenjärjestöjen kanssa.	Jokaisella piiri- ja jäsenjärjestöllä oli oli nimetty kummi liittohallituksesta
			Tunnistetaan ja tunnustetaan piiri- ja jäsenjärjestötoiminnassa opittuja taitoja esimerkiksi erilaisten todistusten avulla.	Todistuspohjaa ei luotu.
			Luodaan malleja sanoittaa toiminnasta karttuvia opittuja taitoja ja osaamista.	Projektia ei toteutettu.
			Koulutetaan piiri- ja jäsenjärjestöjen häirintäyhdyshenkilöt tehtäviinsä.	Piiritoimikunta ja liittohallitus on koulutettu häirintäyhdyshenkilöiden tehtäviin.

11	Vastuulukiotoiminta	Jokaisella opiskelijakunnalla on henkilökohtainen ja toimiva yhteys liittoon piiri- tai jäsenjärjestönsä kautta. Piiri- ja jäsenjärjestöt ovat tietoisia alueensa lukioiden tilanteesta.	Tuetaan piiri- ja jäsenjärjestöjä opiskelijakuntien yhteystietojen keräämisessä ja päivittämisessä.	Koulutus on järjestetty.
			Valtakunnallisilla tapahtumilla koulutetaan vastuulukiotoiminnasta ja tarjotaan keinoja säännölliseen yhteydenpitoon opiskelijakuntien kanssa.	Talvipäivillä ja Kouliksella koulutettiin vastuulukiotoiminnasta. Talvipäivillä vastuulukiotoiminnan perusteet käytiin yhteisesti läpi kaikkien osallistujien kesken sekä vertaistukiryhmissä.
			Koulutetaan toimijoita opiskelijakuntien tapaamiseen muun muassa koulukävijäkoulutuksessa.	Kouliksella on koulutettu vastuulukioiden tapaamisesta koulukäynnin yhteydessä.
12	Hyvinvointi	Lukiolaisissa toimiminen tukee toimijoiden hyvinvointia. Lukiolaisten toimijat ovat hyvinvoivia.	Järjestetään valtakunnallisilla tapahtumilla mahdollisuus oman hyvinvoinnin tukemiseen.	Jokaisten lukiolaispäivien ohjelmassa on ollut mahdollisuus valita hyvinvointi-workshop. Hyvinvointi huomioitu myös ohjelmasuunnittelussa.
			Tuodaan ilmi tuloksia viime vuosina tapahtuneesta hyvinvoinnin muutoksista.	Hyvinvointikysely lähetetty kahdesti.
			Kartoitetaan toimijoiden hyvinvointia kolme (3) kertaa vuodessa hyvinvointikyselyillä ja hyödynnetään tuloksia toiminnan kehittämisessä.	Hyvinvointikysely on lähetetty kaksi kertaa.
			Viestitään toimijoille erilaisista keinoista saada apua hyvinvoinnin	Opiskelijoiden mielenterveyspäivänä viestittiin lukiolaisten Instagramissa.

Nro	Projektin kuvaus	Projektin tavoitteet	Toimenpiteet	Toteutus ja tulokset

Toimintakertomus 2022

JOHTAMINEN JA TALOUS

Resurssit	
Henkilötyövuosia:	0,75 luottamushenkilöä 1,5 työntekijää
Toimintabudjetti:	Keskustoimisto Hallinto ja talous

Strategia 2021–2025
Lukiolaiset on aina askeleen edellä. Toiminnan kehittämisellä ennakoidaan yhteiskunnallista muutosta ja tuetaan lukiolaisten hyvinvointia.

Kärkihankkeet:

Nro	Projektin kuvaus	Projektin tavoitteet	Toimenpiteet	Toteutus ja tulokset

I	Yhdenvertainen liitto	Yhdenvertaisuussuunnitelman päivittäminen	Päivitetään yhdenvertaisuussuunnitelma ja tehdään kartoitus yhdenvertaisuuden tilasta liitossa.	Projektia varten perustettiin työryhmä, jonka työskentely kesti joulukuusta 2021 syyskuuhun 2022. Siihen kuului Iiris Hynönen, Emmiina Kuisma, Edit Euro, Netta Varonen ja Ella Siltanen. Liittohallitusta, henkilöstöä ja toimijoita osallistettiin yhdenvertaisuuden tilan kartoittamiseen sekä uuden tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman valmisteluun lukuisten eri työpajojen ja kommentointikierrosten avulla. Uusi suunnitelma hyväksyttiin liittokokouksessa.
II	Vastuullinen taloudenpito	Lukiolaisilla on selkeät tavoitteet ja periaatteet sijoitustoiminnalle. Taloudenpito on kestävää, ennakoivaa ja tulevaisuuteen katsovaa.	Pääsihteeri luo yhdessä liittohallituksen kanssa periaatteet Lukiolaisten sijoitustoiminnalle. Toteutetaan kestävän kehityksen suunnitelmassa ja keskipitkän aikavälin taloussuunnitelmassa päätettyjä toimenpiteitä taloudenpidon ennakointiin. Määritellään sijoitustoiminnalle tavoitteet. Määritellään sijoittamisen riskiallokaatio. Tarkastellaan liiton kulurakennetta ja pohditaan	Luottoluokituksia tarkasteltiin kun uusia sijoituksia tehtiin vuonna 2022 Palveluita on vuoden aikana kilpailutettu tarpeen mukaan, mutta prioriteetti listaa ei olla vielä valmisteltu. Sijoittamiselle on määritelty vuonna 2021 loppuvuodesta 4% tuottotavoite. Tavoitetta ei ole muokattu vuonna 2022 Sijoitustilannetta on esitelty liittohallitukselle 3 kertaa. Kilpailutuksissa on huomioitu keke-periaatteet maailmanpoliittiseen tilanteeseen nähden hyvin.

			suurien kulujen osalta kilpailutuksen tarvetta.	Työterveyshuollon kilpailutus tehtiin heti alkuvuodesta. Kilpailutuksen tuloksena päädyttiin ostamaan työterveyspalvelut samalta toimijalta.
III	Osaava liitto	Lukiolaisten eri toimijoilla on selkeät perehdytyskäytännöt. Lukiolaisissa jokaisella on mahdollisuuksia kehittyä osaajana.	Luodaan koulutuspolku, jonka kautta tarjotaan liittohallitukselle mahdollisuuksia kehittää itseään ja johtamistaan. Luodaan toimihenkilöille oma henkilökohtainen koulutus- ja kehittymissuunnitelma. Luodaan puheenjohtajistolle työnohjauskäytäntö oman työn tueksi.	Ei luotu suunnitelmaa koulutuspolkujen luomiselle. Tehtiin yksi palautekysely piiri- ja jäsenjärjestöille. Kilpailutusta tehtiin, mutta tarvekartoituksen yhteydessä ei löydetty vielä oikeaa toimintatapaa. Kilpailutusta puheenjohtajiston työnohjauksesta ei ole tehty ja käyttöönottaminen ei tapahdu. Päädyttiin satsaamaan työnohjauksen tarjoamiseen tiimeille ryhmämuotoisena.
IV	Tiedonhallinnan ja tiedolla johtamisen kehittäminen	Tiedonhallinta on järjestelmällistä ja tieto on helposti saatavilla. Lukiolaisten historiatieto on arkistoitu. Lukiolaisten historiatietoa hyödynnetään päätöksenteossa. Lukiolaisten johtamisessa hyödynnetään eri lähteistä	Laaditaan selkeät ohjeistukset tiedostojen hallintaan ja tallentamiseen. Luodaan liitolle arkistonmuodostussuunnitelma. Kehittämistoimenpiteitä tehdään sidosryhmiltä kerätyn tiedon avulla. Tarkastellaan Lukiolaisten vaikuttavuutta.	Piiri- ja jäsenjärjestöjen kansiot siirrettiin liiton jaetun driven alle. Luotiin selkeät ohjeet jaetun driven käyttöön. Ei luotu yhteistä lomaketta sidosryhmä-, kumppanuus- ja päättäjätapaamisille. Laadittiin lista paperisista kansioista, jotka lähetetään seuraavaksi valtionarkistoon tai tuhotaan kokonaan. Kevyt sidosryhmäkysely toteutettiin toukokuussa 2022. Alumnikyselyä ei tehty.

		hyödynnetään eri lähteistä saatua tietoa.		Listausta statistiikasta tehtiin taas valtionapuselvityksen yhteydessä, mutta erillistä dokumenttia statistiikkaan ei luotu.

Jatkuvan toiminnan kuvaus:

Nro	Projektin kuvaus	Projektin tavoitteet	Toimenpiteet	Toteutus ja tulokset
1	Toiminnanohjaus, toiminnan suunnittelu ja seuranta	Toiminnan suunnittelu on kaikille selkeää. Toiminnan suunnittelu on lukiolaisten näköistä.	Lukiolaiset johtavat toiminnan suunnittelua. Toimihenkilöiden asiantuntemusta hyödynnetään toiminnan suunnittelussa. Järjestetään toiminnansuunnittelupäiviä yhdessä liittohallituksen ja toimihenkilöiden kanssa. Työstetään toimintasuunnitelman pohjalta yksityiskohtaisempi toimintasuunnitelman toteutussuunnitelma. Toimijoita osallistetaan toiminnansuunnitteluun. Lukiolaisilta kerätään ajatuksia toiminnansuunnittelun tueksi.	Luotiin aikataulu toiminnansuunnittelun toteutukseen. Järjestettiin kolmet toiminnansuunnittelupäivät toimistolle ja liittohallitukselle. Asiakirjat hyväksyttiin liittokokouksessa. Lukiolaistoimijoille tehtiin kysely, jossa kerättiin ideoita toiminnan toteutukseen. Tuloksia on analysoitu. Strategia, kestävän kehityksen suunnitelma ja yhdenvertaisuussuunnitelma huomioitiin toiminnansuunnittelun pohjana. Lukiolaiskyselyn ja Lukiolaisbarometrin tuloksia on käsitelty liittohallituksen ja toimiston kanssa.

2	Talouden suunnittelu ja huolellinen hoitaminen	Taloudenpidon käytänteet ovat selkeät kaikille toimijoille. Liiton taloudenpito on suunniteltua ja muutoksiin reagoidaan ajoissa.	Perehdytetään liittohallitus, uudet toimihenkilöt sekä piirihallitukset huolellisen taloudenpidon ja hyvän hallinnon periaatteisiin sekä tarvittavien työkalujen käyttöön. Liiton taloutta käsitellään tapahtumilla sekä liittokokouksessa yhdessä toimijoiden kanssa. Laaditaan talousarvio ja täsmentävä reaalitalousarvio yhdessä henkilöstön ja liittohallituksen kanssa. Reaalitalousarviossa toimintaa sopeutetaan tarpeen mukaan, ja sen toteutumista seurataan säännöllisesti. Huomioidaan talousarvion laatimisessa ja taloudenpidossa keskipitkän aikavälin talouden kehittyminen. Raportoidaan säännöllisesti taloudesta liittohallitukselle ja toimihenkilöille. Suuret hankinnat tehdään kilpailuttamalla hinnat parhaimman tarjouksen saamiseksi.	Piirien puheenjohtajistot ja hallintovastaavat ovat saaneet perehdytystä talouteen ja hallintoon kapulanvaihdolla ja talvipäivillä. Uudet toimihenkilöt ovat saaneet talousperehdytystä pian työn aloituksen jälkeen. Toimijoille ei järjestetty asiakirjailtamaa talousarviosta. Toimihenkilöille ei järjestetty talouskatsauksia. Jäsenmaksutuottoja seurataan viikoittain toimistopalaverin yhteydessä sekä tästä raportoidaan liittohallitukselle Reaalitalousarvio on käsitelty. Keskipitkän aikavälin suunnitelma esiteltiin lokakuussa. Muuten taloutta on seurattu tasaisesti.
3	Kestävä kehitys	Lukiolaisten toiminta on kestävän kehityksen periaatteiden mukaista.	Toteutetaan Lukiolaisten kestävän kehityksen suunnitelmaa ja arvioidaan sen toteutumista Valitaan kestävän kehityksen suunnitelmasta vuosittain toteutettavat hankkeet. Valitaan toimistolta kestävän kehityksen vastaava.	Kestävän kehityksen suunnitelman toteutussuunnitelma on siirretty ohjelmaan, jonka avulla monivuotisen suunnitelman toteutumisen seuraaminen on helppoa. Toteutuminen etenee. Kestävän kehityksen toimintasuunnitelmassa on tehty jako eri vuosina toteutettaville toimenpiteille. Toimiston kestävän kehityksen vastaava on valittu.

4	Yhdenvertaisuus	Yhdenvertaisuus on huomioitu kaikessa liiton toiminnassa.	Toteutetaan Lukiolaisten yhdenvertaisuussuunnitelmaa ja arvioidaan sen toteutumista. Valitaan yhdenvertaisuussuunnitelmasta vuosittain tehtävät hankkeet. Valitaan toimistolta yhdenvertaisuusvastaava.	Yhdenvertaisuusuunnitelmaa ja sen toteutusta arvioitiin säännöllisesti läpi vuoden. Yhdenvertaisuussuunnitelmasta valittiin vuoden hankkeet. Toimiston yhdenvertaisuusvastaava on valittu.
5	Liittohallitustyöskentely	Liittohallituksella on valmiudet ja osaaminen Lukiolaisten johtamiseen. Liittohallituksen ja toimihenkilöiden yhteistyö on sujuvaa ja tuloksellista. Liittohallituksen työskentely on läpinäkyvää.	Liittohallitus perehdytetään kautensa alussa ja hallitukselle järjestetään ympärivuotisesti koulutusta tehtävien hoitamisen tueksi. Tarjotaan liittohallitukselle tukea liiton talouden ymmärtämiseen ja sen tulevaisuuden linjojen muodostamiseen. Lukiolaisten johtotehtävistä tarjotaan tietoa ja perehdytystä, jotta hakeutumisen kynnys niihin olisi mahdollisimman matala. Toteutetaan liittohallituksen itsearviointi kaksi kertaa vuodessa ja kehitetään toimintaa palautteen perusteella. Ylläpidetään toimivia viestinnän, vuorovaikutuksen ja yhteistyön rakenteita liittohallituksen ja toimiston välille. Liittohallituksen toiminnasta ja päätöksistä viestitään aktiivisesti lukiolaisille ja lukiolaistoimijoille. Perehdytetään liittohallituslaiset ja	Vuoden 2022 liittohallitukselle järjestettiin tasaisesti kokousten yhteydessä keskusteluhetkiä ja perehdytystä. Vuoden 2023 liittohallituksen perehdytyspäivät järjestettiin joulukuussa. Liittohallitukselle on pidetty talouskatsauksia. Talousperehdytys on pidetty uudelle liittohallitukselle. Syyspäivien informoiva setti liiton johtotehtävistä on pidetty. Korpikeikka on järjestetty ja siellä on koulutettu liiton johtotehtävistä. Liittohallitukselle on järjestetty palautekeskustelut. Viestintä toimihenkilöiden ja liittohallituksen välillä on ollut aktiivista.

			puheenjohtajisto hallitustyöskentelyyn ja vastuisiin. Perehdytetään liittohallitus yhteyshenkilötyöhön sekä vertaistukiryhmien, jaosten ja toimikuntien johtamiseen.	Jokaisesta kokouksesta on tehty kokoustiedote, joka on julkaistu Telegramissa. Perehdytys on toteutettu näistä kokonaisuuksista.
6	Toimiston ylläpito ja muut tukipalvelut	Työympäristö on toimiva ja viihtyisä. Työnteko on sujuvaa ja aika käytetään oikeisiin asioihin.	Jokaiselle toimihenkilöille hankitaan työn tekemiseen tarvittavat välineet. Selvitetään työssä viihtymistä tasaisesti ja tehdään toimenpidelistaus työympäristön kehittämistarpeista. Työssä ja työympäristössä viihtymisestä raportoidaan liittohallitukselle. Järjestetään toimiston yhteinen siivous- ja arkistointipäivä kaksi kertaa vuodessa. Tarjotaan toimihenkilöille tukea työn priorisointiin ja ajanhallintaan. Perehdytetään työntekijät työsuojelutoimintaan sekä valitaan työsuojelupäällikkö ja -valtuutetut.	Työvälinekartoitukset on tehty. Toimihenkilöille toteutettiin kaksi työhyvinvointikyselyä. Työhyvinvointikyselyiden tuloksista raportoitiin liittohallitukselle. Toimistolla järjestettiin kaksi yhteistä siivouspäivää. Helmikuun seuranta on toteutettu. Kehityskeskustelu on käyty kaksi kertaa vuodessa ja tsekkikeskusteluja on käyty vähintäänkin 2 kertaa. Työsuojelupäällikkö ja -valtuutetut on valittu ja jokainen uusi työntekijä on saanut perehdytyksen työsuojeluasioihin.
7	Toiminnan rahoitus	Liiton rahoituspohja on monipuolinen	Haetaan rahoitusta uusiin hankkeisiin ja ydintoiminnan sivuhaaroihin eri ministeriöiltä, säätiöiltä tai muilta kumppaneilta. Varmistetaan, että julkinen avustus kasvaa tai säilyy samalla tasolla. Seurataan jäsenmäärien ja -maksujen kehittymistä säännöllisesti ja raportoidaan niistä liittohallitukselle.	Mentorointihankkeen toisen kierroksen hakemus tehtiin. Mentorointihankkeelle haettiin ja saatiin jatkorahoitus. Valtionapuselvitys ja -hakemus on tehty huolellisesti.

		monipuolinen.	liittohallitukselle. Myydään mediatilaa sekä näkyvyyttä liiton ilmoituspaikoissa sekä tapahtumilla. Huolehditaan Lukiolaisten sijoitusten arvosta. Solmitaan Lukiolaisille hyödyllisiä kumppanuuksia.	Toimistoa osallistettiin valtionapuhakemuksen tekemiseen hyvissä ajoin. Talousraportointia on tehty liittohallituksen kokouksissa.
8	Tiedonhallinta ja tietosuoja	Liiton tiedonhallinta- ja tietosuoja-asiat hoidetaan asianmukaisesti.	Perehdytetään toimihenkilöt ja liittohallitus tietosuojakäytänteisiin. Nimetään virallinen tietosuojayhteyshenkilö. Tehdään tiedonhallinnasta työntekoa tukevaa. Perehdytetään piiri- ja jäsenjärjestöt tietosuojakäytänteisiin.	Koulutus on pidetty uusille työntekijöille sekä liittohallitus on Tietosuojayhteyshenkilö on valittu. Arkistonmuodostussuunnitelmaa on tehty ja hyödynnetty toimiston siivoamisessa. Tietosuojakoulutus on pidetty.
9	Sisäinen viestintä	Viesti kulkee keskustoimiston, liittohallituksen ja toimijoiden välillä jouhevasti. Asioista viestitään ajankohtaisesti ja avoimesti.	Toimiston ja liittohallituksen sisäisen viestinnän kanavana käytetään Slackia ja sähköpostia. Liittohallitus, piiritoimikunta, toimihenkilöt ja toimijat perehdytetään sisäisen viestinnän käytänteisiin. Ylläpidetään Slackin, sähköpostin ja kalenterin käytön ohjeistuksia, joita noudatetaan toimistolla ja liittohallituksessa.	Kanavien käyttö on jatkettu ja viestintä on ollut sujuvaa. Jokaiselle uudelle toimihenkilölle ja uudelle luottamusjohdolle on pidetty sisäisen viestinnän perehdytys Viestinnän asiantuntija ja pääsihteeri ovat käyneet yhden kerran tsekkauksen sisäisen viestinnän kehitystarpeista.
			Rekrytoinnit hoidetaan huolellisesti ja hakijoita kohdellaan tasavertaisesti. Henkilöstöpolitiikan suunta määritellään henkilöstöstrategiassa, jonka työstössä osallistetaan toimihenkilöitä ja jonka liittohallitus hyväksyy viiden vuoden välein.	Jokaisen työntekijän rekrytoinnissa on viestitty ajankohtaisesti. Tasokorotus lounasetuun on tehty.

10	Henkilöstöhallinto	Henkilöstö on motivoitunutta. Henkilöstöhallinto on hoidettu hyvin.	Uusien toimihenkilöiden perehdytykseen on selkeät ja yhdenmukaiset käytännöt. Toimihenkilöiden toimenkuvia päivitetään tarpeen mukaan. Tarjotaan toimihenkilöiden hyvinvointia ja yhteishenkeä tukevia työsuhde-etuja. Toimihenkilöille tarjotaan mahdollisuuksia kehittää osaamistaan ja kouluttautua tehtävässään. Toimihenkilöiden ja puheenjohtajiston kanssa käydään henkilökohtaisia ja tiimikehityskeskusteluja.	Käytäntöjä on noudatettu ja uusien työntekijöiden ensimmäisen päivän perehdytyksiin on panostettu. Luotu diasarja toimii myös ohjenuorana koko toimistolle.
				Työnkuvia on päivitetty tarpeen mukaan.
				Toimihenkilöille on tarjottu mahdollisuuksia koulutuksiin osallistumiseen.
				Henkilökohtaiset kehityskeskustelut on pidetty kerran ja tiimikehityskeskustelut kahdesti vuoden aikana.

TOTEUTUSSUUNNITELMA 2022

YHDENVERTAISUUSSUUNNITELMA 2020–2022

TAPAHTUMAT

Yleiskuvaus nykytilanteesta (2019):

Liitto järjestää vuosittain 11 suurempaa koulutustapahtumaa, joille ovat tervetulleita kaikki lukiolaiset. Esteettömyyden huomioimisessa näissä tapahtumissa on parannettavaa. Tapahtumat ovat itsessään edullisia, mutta majoitus kustantaa muutamista kympeistä reiluun sataan euroon.

Tapahtumapaikoista päätettäessä on huomioitu aikaisempien vuosien paikkakunnat ja tätä kautta maantieteellinen kattavuus vuosien saatossa. Jokaisen mukavuuden ja turvallisuuden takaamiseksi kaikki tapahtumat ovat alkoholittomia. Tapahtumapalautteet otetaan huomioon seuraavaa tapahtumaa järjestettäessä.

Nro	Tavoitteet	Toimenpiteet	Tulokset 2020–2021	Toteutus ja tulokset 2022	Seuranta %
1	Jokainen lukiolainen kokee olevansa tervetullut liiton tapahtumiin.	Liitto kannustaa jäsenistöään toimimaan tasavertaisesti kaikkia kohtaan.	2020: Liitto on luonut toimijoiden käyttöön yhdenvertaisuuden muistilistan tapahtumiin. Päivityksen yhteydessä kesällä 2020 pyritty aiempaa paremmin huomioimaan erilaisia esteettömyyteen ja saavutettavuuteen liittyviä aiheita. Yhdenvertaisuudesta on myös koulutettu tapahtumilla. Kesällä 2020 luotu liitolle turvallisemman tilan periaatteet, jotka jaetaan osallistujille ilmoittautumisen yhteydessä ja käydään läpi tapahtumien alussa. Lisätty ilmoittautumislomakkeisiin kohta, että hyväksyykö em. ohjeet. 2021: Jatkettiin yhdenvertaisuuden muistilistan ja turvallisemman tilan periaatteiden hyödyntämistä. Päivitettiin periaatteet keväällä. Kannustetaan myös piirejä hyödyntämään näitä.	Piirien hyvinvointi- ja tapahtumavastaavat kehittivät tapahtumaturvallisuuden ja hyvinvoinnin pakettia vertaistukiryhmän projektina. Piiritoimikuntaa ja liittohallitusta koulutettiin turvallisemman tilan periaatteista ja häirintäyhdyshenkilönä toimimisesta liittohallituksen ja piiritoimikunnan Get Togetherillä.	100%
2	Osallistujat voivat ilmaista itseään, esimerkiksi sukupuoli-identiteettiään haluamallaan tavalla ilman pelkoa syrjityksi tulemisesta.	Kaikissa tapahtumajärjestelyissä otetaan huomioon ihmisten moninaisuus ja jokaisen itsemäärittelyoikeus.	2020: Tapahtumille järjestetään unisex-vessat, ilmottautumisessa ei kysytä sukupuolta tai osallistujien sukupuolia ei tilastoida. 2021: Tapahtumille järjestetty mahdollisuuksien mukaan unisex-vessat. Jos kaikkia vessoja ei ole mahdollista muuttaa unisex-vessoiksi, on järjestetty naisten, miesten ja kaikkien sukupuolten vessat. Ilmoittautumisessa ei kysytä sukupuolta eikä tapahtumilla tilastoida sukupuolta. Tapahtumien yhteydessä viestitään liiton turvallisemman tilan periaatteista.	Jokaiselle tapahtumalle järjestettiin unisex-vessat omien kylttien avulla. Ilmoittautumisessa kysyimme majoitusta varten osallistujan sukupuolta sekä majoituskaveritoiveita. Vaadimme ilmoittautuessa osallistujia sitoutumaan turvallisemman tilan periaatteisiin.	100%
		Tarkastellaan mahdollisuutta saada tapahtuma alennettuun hintaan toimijan taustan huomioiden.	2020: Kannustetaan piirejä ja kouluja tukemaan osallistujiensa kustannuksia resurssien puitteissa. Selvitetään meidän mahdollisuutta toimia asian tiimoilta vuonna 2021. 2021: Kannustetaan piirejä ja kouluja kustantamaan tapahtumamaksuja.	Osallistujille tarjottiin mahdollisuutta hakea vapautusta tapahtumamaksuista valtakunnallisille tapahtumille. Kannustettiin myös piirejä ja lukioita kustantamaan tapahtumamaksuja.	100%

3	Osallistuminen liiton tapahtumiin on mahdollista lukiolaisen mistään ominaisuuksista tai lähtökohdista riippumatta.	Tapahtumia järjestetään maantieteellisesti kattavasti hyvien julkisten kulkuyhteyksien päässä.	2020 & 2021: Tapahtumia järjestetään maantieteellisesti kattavasti hyvien julkisten kulkuyhteyksien päässä.	Tapahtumapaikkoja suunnitellessa tulevat tapahtumapaikat sijoitettiin maantieteellisesti hyvien julkisten kulkuyhteyksien päähän. Jos tapahtumalle ei ole mahdollista päästä hyvillä kulkuyhteyksillä, on järjestetty ja järjestetään yhteiskuljetuksia.	100%
		Tapahtumapaikkakuntia suunniteltaessa valitaan paikkakunnat tapahtuman kokoon ja luonteeseen sopiviksi.	2020 & 2021: Tapahtumapaikkakuntia suunniteltaessa valitaan paikkakunnat tapahtuman kokoon ja luonteeseen sopiviksi.	Tapahtumapaikkakuntia suunniteltaessa paikkakunnat valittiin tapahtuman kokoon ja luonteeseen sopiviksi.	100%
		Selvitetään mahdollisuutta antaa tapahtumastipendejä niitä eniten tarvitseville, jotta mahdollisimman moni voisi osallistua liiton tapahtumiin taloudellisesta tilanteesta riippumatta.	2020: Asiaa on selvitetty, mutta selvitystyö jatkuu. Lukiolaissäätiö ei lähtenyt tukemaan asian edistämistä, joten täytyy selvittää muita mahdollisuuksia. 2021: Otettiin liiton tapahtumiin käyttöön tapahtumastipendi hakemusperustaisesti Syyspäivistä lähtien. Osallistuja on saanut hakea tapahtuman maksuttomuutta ja se on myönnetty hakemuksen mukaan.	Maksuttoman tapahtuman stipendi on käytössä valtakunnallisilla tapahtumilla ja pieni määrä lukiolaisia on hyödyntänyt sitä.	100%
4	Liiton tapahtumat ovat esteettömiä.	Tapahtumapaikoista ja tapahtuman sisällöstä päätettäessä otetaan huomioon esteettömyys.	2020: Periaatetta noudatetaan jo parhaan mukaan. Lisäksi ilmoittautumisessa selvitetään osallistujien muut erityistarpeet, jotta ne voidaan huomioida tapahtuman esteettömyysjärjestelyissä. 2021: Esteettömyys selvitetään koulutus- ja majoitustiloja kartoittaessa. Ilmoittautumisen yhteydessä kysytään osallistujien erityistarpeista, jotta ne voidaan huomioida tapahtuman järjestelyissä.	Esteettömyys on selvitetty koulutus- ja majoitustiloja kartoittaessa. Ilmoittautumisen yhteydessä kysytään osallistujien erityistarpeista, jotta ne voidaan huomioida tapahtuman järjestelyissä.	100%
		Tapahtumapaikkojen esteettömyydestä tiedotetaan tapahtumaviestinnässä.	2020 & 2021: Tapahtumapaikkojen esteettömyydestä tiedotetaan tapahtumaviestinnässä (esim. pyörätuoliliuska, äänentoisto, induktiosilmukka jne.) ja kannustetaan osallistujia kertomaan järjestäjille erityistarpeistaan.	Tapahtumapaikkojen esteettömyydestä on tiedotettu tapahtumaviestinnässä jo ilmoittautumislomakkeessa ja pyydetty osallistujilta informaatiota erityistarpeista.	100%
		Nimetään henkilöt, joihin voi olla yhteydessä esteettömyysasioista ja kerrotaan heistä osallistujille.	2020 & 2021: Tapahtumalle nimetään vastuuhenkilö johon voi olla yhteydessä esteettömyysasioista. Tästä viestitään osallistujille.	Tapahtuman vastuuhenkilöön on voinut olla yhteydessä esteettömyysasioista. Tästä on viestitty osallistujille.	100%
		Laitetaan tapahtumailmoittautumis-lomakkeisiin kohta, jossa voi ilmoittaa tarvitsemistaan erityisjärjestelyistä.	2020 & 2021: Tapahtumailmoittautumisen yhteydessä on kohta, jossa osallistuja voi ilmoittaa tarvitsemistaan erityisjärjestelyistä.	Tapahtuman ilmoittautumislomakkeessa on kohta, jossa selkeästi ohjeistetaan ilmoittamaan tarvittavista esteettömyysjärjestelyistä.	100%
		Liitto takaa tarvittaessa henkilökohtaiselle avustajalle ilmaisen osallistumisen tapahtumalle.	2020 & 2021: Liitto takaa tarvittaessa henkilökohtaiselle avustajalle ilmaisen osallistumisen tapahtumalle. Tapahtuman vastuuhenkilöt ovat yhteydessä avustajan omaavaan osallistujaan ilmoittautumisten päätyttyä.	Liitto on taannut osallistujien henkilökohtaisille avustajille ilmaisen osallistumisen tapahtumiin. Tapahtuman vastuuhenkilöt ovat olleet yhteydessä avustajan omaavaan osallistujaan ilmoittautumisten päätyttyä.	100%
		Yhdenvertaisuuden toteutuminen piirin tapahtumissa on yksi tulostavoitepalautusten saamisen kriteeri.	2020: Selvitetään, miten voitaisiin paremmin huomioida tai toteuttaa, jotta yhdenvertaisuuden toteutuminen piirin tapahtumissa olisi yksi tulostavoitepalautusten saamisen kriteeri. 2021: Kysytään yhdenvertaisuudesta otokeissa. Pohditaan yhdenvertaisuutta jäsenmaksupalautusten kriteerinä.	Yhdenvertaisuus on otettu osaksi piirien osavuositoimintakertomuksia. Piiri- ja jäsenjärjestöjä on kannustettu vastaamaan yhdenvertaisuuskysymyksiin ilmoittamalla, että se on kriteeri suoritusperustaiselle tuelle.	100%

		Luodaan liiton ja piirien sekä jäsenjärjestöjen käyttöön yhdenvertaisuus-checklist, josta tapahtuman järjestäjä voi tarkistaa, että yhdenvertaisuusasiat on otettu huomioon.	2020: Päivitetty kesällä 2020. Otetaan piireille ja jäsenjärjestöille käyttöön viimeistään vuodelle 2021. 2021: Ei otettu käyttöön, otetaan vuonna 2022.	Tapahtumien yhdenvertaisuuden muistilistaa on päivitetty, mutta se tulee käyttöön piiri- ja jäsenjärjestöjen toiminnassa vasta vuonna 2023. Liitolla muistilista on otettu käyttöön.	95%
		Luodaan yhdenvertaisuus-checklististä lomake, jonka piiri- ja jäsenjärjestöt täyttävät tapahtuman jälkeen.	2020 & 2021: Luodaan yhdenvertaisuus-checklististä lomake, jonka piirit ja jäsenjärjestöt täyttävät tapahtuman jälkeen - viimeistään 2022	Yhdenvertaisuusmuistilistasta ei luotu lomaketta, jonka piirit ja jäsenjärjestöt täyttäisivät tapahtuman jälkeen.	0%
5	Kohdatessaan häirintää tai kiusaamista tapahtuman osallistuja tietää, kenelle voi siitä kertoa, myös anonyymisti, ja tilanteeseen puututaan.	Nimetään jokaiselle tapahtumalle häirintäyhdyshenkilöt, joihin tapahtuman osallistujat voivat olla tarpeen tullen yhteydessä ja kerrotaan heistä osallistujille.	2020: Nimetään jokaiselle tapahtumalle häirintäyhdyshenkilöt, joihin tapahtuman osallistujat voivat olla tarpeen tullen yhteydessä ja kerrotaan heistä osallistujille. Häirintäyhdyshenkilöt koulutetaan tehtäviinsä joka vuosi. 2021: Jokaisessa valtakunnallisessa tapahtumassa on häirintäyhdyshenkilöt, jotka ovat pääsääntöisesti liittohallituksen sisältä koko vuodeksi valitut henkilöt. Liittokokouksessa liiton työntekijöistä valitaan yhdenvertaisuustarkkailijat, jotka toimivat myös häirintäyhdyshenkilöinä. Liittohallituksen ja toimiston häirintäyhdyshenkilöt ovat saaneet koulutuksen tehtäväänsä Allianssin Jäsenjärjestöpäivässä.	Jokaisessa valtakunnallisessa tapahtumassa on häirintäyhdyshenkilöt, jotka ovat pääsääntöisesti liittohallituksen sisältä koko vuodeksi valitut henkilöt. Liittokokousta varten liiton työntekijöistä valittiin kolme (3) yhdenvertaisuustarkkailijaa, jotka toimivat myös häirintäyhdyshenkilöinä. Liittohallitus ja piiritoimikunta saivat alkuvuodesta häirintäyhdyshenkilökoulutuksen. Varmistettiin myös toimihenkilöiden osaaminen häirintäyhdyshenkilötoiminnassa.	100%
		Tapahtumien palautelomakkeet voi halutessaan antaa täysin anonyymina.	2020 & 2021: Tapahtumien palautelomakkeet voi halutessaan antaa täysin anonyymina.	Tapahtumien palautelomakkeet voi täyttää täysin anonyymina, samoin häirintäyhdyshenkilöiden yhteydenottolomakkeet.	100%

VAALIT

Yleiskuvaus nykytilanteesta (2019):

Liiton vaalikulttuuri on kehittynyt viime vuosina hyvään suuntaan. Vaaleille on viime vuosina nimetty joka syksy yhdenvertaisuustarkkailijat, joihin voi ottaa yhteyttä vaaleihin liittyvissä rikkomuksissa.

Varsinkin keskusliiton luottamushenkilöiden sukupuolijakauma kautta liiton historian on ollut erittäin epätasainen. Liiton 34-vuotisessa historiassa 33 puheenjohtajasta vain 7 on ollut naisia, ja liittohallitusten kokoonpainot kautta aikain ovat olleet muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta miesvaltaisia. Liiton historiassa ei ole yhtäkään vain naisista koostuvaa puheenjohtajistoa. Piiritoiminnassa ja piirien johdossa sukupuolijakauma on selkeästi tasaisempi, mutta useammin naisvaltainen kuin miesvaltainen.

Keskusliiton luottamustehtäviin hakevien henkilöiden vaikuttamistaustat liitossa ovat nykyään kirjavampia kuin ennen, eli tiettyjä stereotypioita on onnistuttu rikkomaan.

Nro	Tavoitteet	Toimenpiteet	Tulokset 2020–2021	Toteutus ja tulokset 2022	Seuranta %

1	Jokainen liiton jäsen kokee, että hän voi tavoitella luottamustehtäviä asettumalla ehdolle vaaleissa taustastaan riippumatta.	Toimijoita kannustetaan asettumaan ehdolle vaaleissa mistään henkilökohtaisista ominaisuuksista tai järjestöhistoriastaan riippumatta.	2020: Toimenpide on jo käytössä, ja tätä tuodaan esille ehdolle asettumista koskevissa "mainoksissa" ja ohjeistuksissa. Asiasta kysytään aktiivikyselyssä. Ehdokkaille toteutetaan liittokokouksen jälkeen yhdenvertaisuutta koskeva kysely. 2021: Pidettiin Syyspäivillä setti vaaleista, jossa kannustettiin kaikkia lähtemään ehdolle. Kannustettiin kaikkia toimijoita lähtemään Korpikeikalle. Ehdokkaille toteutettiin liittokokouksen jälkeen yhdenvertaisuutta koskeva kysely, jolla kartoitettiin vaalien kehityskohteita.	Syyspäivillä pidettiin esitys reiluista vaaleista ja reilujen vaalien periaatteista. Viestinnässä on kannustettu kaikkia toimijoita lähtemään ehdolle itseään kiinnostaviin tehtäviin. Kannustettiin kaikkia kiinnostuneita lähtemään Korpikeikalle. Ehdokkailta kerättiin vaalien jälkeen anonyymisti palautetta ja kehitysehdotuksia vaaleihin.	100%
2	Vaalikulttuuri on yhdenvertainen ja tasa-arvoinen ja mahdollistaa jokaisen halukkaan ehdokkuuden.	Yhdenvertaisuustarkkailijat seuraavat tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja hyvien tapojen toteutumista vaalisyksynä niin liiton kuin piirien vaaleissa ja heille voi ilmoittaa rikkomuksista.	2020: Ennen liittokokousta 2020 tehdään suunnitelma, miten toteutetaan systemaattisesti. 2021: Ennen liittokokousta ja vaalikuukautta suunnitellaan yhdenvertaisuustarkkailijoiden kesken toteutusta. Luodaan anonyymi palautelomake ehdokkaille vaalien ajaksi sekä tuodaan yhdenvertaisuustarkkailijat tutuiksi heille. Liittokokouksen jälkeen kerätään ehdokkailta anonyymisti palautetta koko syksystä. Palaute käsitellään myös väistyvän ja uuden puheenjohtajiston kesken. Laajennetaan yhdenvertaisuustarkkailijoiden työnsarkaa myös piirikokouksia edeltävälle ajalle vuonna 2022.	Ennen liittokokousta ja vaalikuukautta suunniteltiin yhdenvertaisuustarkkailijoiden kesken toiminnan toteutusta. Syyspäivillä julkaistiin anonyymi palautelomake ehdokkaille vaalien ajaksi sekä tuotiin yhdenvertaisuustarkkailijat tutuiksi heille. Samaa lomaketta hyödynnettiin liittokokouksessa. Liittokokouksen jälkeen kerättiin ehdokkailta anonyymisti palautetta koko syksystä. Palaute käsiteltiin väistyvän ja uuden puheenjohtajiston kesken. Yhdenvertaisuustarkkailijat ja puheenjohtajisto toimivat piiri- ja jäsenjärjestöjen tukena piirikokouksien vaalien yhteydessä.	100%
3	Ehdokkuus ei vaadi kohtuuttomasti rahallista tai ajallista panostusta.	Vaalikampanjointi on vapaata niissä rajoissa joissa ehdokas ei omalla kampanjoinnillaan loukkaa toisen vapautta kampanjoida.	2020: Huomioidaan ohjeistuksissa. 2021: Pidettiin Syyspäivillä setti vaaleista, jossa kerrottiin, miten vaalit toimivat tässä järjestössä.	Pidettiin Syyspäivillä setti vaaleista, jossa kerrottiin, miten vaalit toimivat tässä järjestössä. Lisäksi Korpikeikalla ohjeistettiin lisää vaalikampanjoinnista.	100%
		Tarjotaan liiton tai piirien johtotehtäviin hakeville maksuton koulutustapahtuma.	2020: Järjestetään Korpikeikka. Tapahtumasta ei peritä maksua. 2020 järjestettiin koronatilanteen vuoksi etätapahtuma. 2021: Järjestetään Korpikeikka lokakuun alussa Siilinjärvellä. Tapahtumasta ei peritä maksua.	Ehdokkaiden esikouluna toimiva Korpikeikka oli osallistujille maksuton tapahtuma, ja se järjestettiin 30.9.–2.10. Tapahtuman koulutusmateriaalit tarjottiin myös niille hakijoille, jotka eivät osallistuneet tapahtumaan.	100%
		Liitto tukee liiton johtotehtäviin hakevia keskeisiin vaalipaneeleihin ja -tilaisuuksiin osallistumisen kustannuksissa.	2020: Asiasta on käyty keskustelua, miten tämä olisi mahdollista. Lisäksi tuetaan mahdollisuutta järjestää etätapaamisia luottamustehtäviin hakeville. 2021: Pyritään lisäämään etänä tapahtuvia vaalitilaisuuksia. Talousarviossa on huomioitu mahdolliset tuet, joita ehdokkaat voivat hakea. Lisäksi Korpikeikka-tapahtuma on maksuton kaikille osallistujille.	Liitto tuki puheenjohtajistoehdokkaita matkakuluissa Helsinkiin, kun järjestettiin perinteinen "toimistopaneeli". Muita kuluja aiheuttavia tilaisuuksia ei ollut.	100%
		Henkilövalinnat suoritetaan aina äänestyksellä, kun ehdokkaita on enemmän kuin valittavia henkilöitä.	2020 & 2021: Toteutuu jo. Pidetään huoli, että toteutuu jatkossakin puhumalla asiasta ääneen.	Toimintatapa on käytössä ja siitä puhuttiin ääneen.	100%

4	Demokratia toteutuu täysin henkilövalinnoissa.	Henkilövalinnoissa ei käytetä vaalivaliokuntaa tai muuten neuvotella vaalin tulosta.	2020 & 2021: Toteutuu jo. Pidetään huoli, että toteutuu jatkossakin puhumalla asiasta ääneen. Pidetään huoli, että väärinkäytöksistä on helppo puhua ja ilmoittaa.	Vaalivaliokuntaa tai neuvotteluja ei ole käytössä. Pidettiin huoli, että toteutuu jatkossakin puhumalla asiasta ääneen. Pyrittiin huolehtimaan siitä, että väärinkäytöksistä on helppo puhua ja ilmoittaa.	100%
		Liitossa ei hyväksytä minkään asteista ryhmäkuria, joka ilmenisi esimerkiksi piirijärjestöjen tai opiskelijakuntien äänestyskäytännöissä tai puoluepoliittisena järjestäytymisenä.	2020: Toteutuu jo, mutta hyvä seurata vuosittain. Yhdenvertaisuustarkkailijat ovat aktiivisia liittokokouksen aikana ja heille voi ilmoittaa ilmenevistä epäkohdista. 2021: Luodaan yhdenvertaisuussuunnitelman pohjalta reilujen vaalien periaatteet. Periaatteiden valmistelu aloitettiin kesällä, otetaan käyttöön 2022.	Reilujen vaalien periaatteet valmisteltiin toimistolla ja ne hyväksyttiin piiritoimikunnassa sekä liittohallituksessa. Periaatteiden tueksi luotiin myös reilujen vaalien käytänteet, johon on koottu kaikki vaaleihin liittyvä toiminta. Käytänteitä päivitetään tarpeen mukaan toimistolla.	100%
		Liittohallitus sekä piirien puheenjohtajistot eivät ota kantaa piirien henkilövalintoihin.	2020 & 2021: Syksyisin muistutetaan ja käydään läpi pelisääntöjä. Käytännöt sovittava PTMK:n ja liittohallituksen osalta reagoinnissa.	Liittohallitusta ja piiritoimikuntaa muistutettiin pelisäännöistä vaalikannanottoihin liittyen.	100%
		Liittohallitus ei ota kantaa liittohallitusvaaliin.	2020: Syksyisin muistutetaan ja käydään läpi pelisääntöjä. Liittohallitus ei ota kantaa liittohallitusehdokkaisiin, ja pyrkii tsemppaamaan ihan jokaista ehdokasta tasapuolisesti. Mietitään tulevaisuudessa tarkemmin, miten käytäntöä toteutetaan. 2021: Käydään liittohallituksen kanssa läpi pelisäännöt. Liittohallitus ei ota kantaa liittohallitusehdokkaisiin, ja pyrkii tsemppaamaan ihan jokaista ehdokasta tasapuolisesti.	Liittohallitusta muistutettiin pelisäännöistä vaalikannanottoihin liittyen. Liittohallitus ei ota kantaa liittohallitusehdokkaisiin, ja pyrkii tsemppaamaan ihan jokaista ehdokasta tasapuolisesti.	100%
		Toimihenkilöt ja istuva puheenjohtajisto eivät ota henkilövalintoihin kantaa.	2020: Tämä toteutuu jo. Syksyisin muistutetaan ja käydään läpi pelisääntöjä. Toimihenkilöt ja puheenjohtajisto eivät reagoi keidenkään ehdokkaiden vaalipostauksiin somessa, ja tästä tiedotetaan myös ehdokkaita ja tukitiimejä. 2021: Käytiin syksyllä läpi toimiston kanssa pelisäännöt henkilövalintojen osalta.	Käytiin syksyllä läpi toimiston kanssa pelisäännöt henkilövalintojen osalta. Korpikeikan jälkeen toimintatavasta viestittiin myös lukiolaistoimijoille.	100%

VIESTINTÄ

Yleiskuvaus nykytilanteesta (2019):

Liiton nettisivujen ja muun viestintämateriaalin helppolukuisuutta on tarkasteltu ja sen pohjalta on ryhdytty toimiin. Kieliversiot ovat tarjolla suomen lisäksi myös englanniksi, ruotsiksi sekä pohjoissaameksi.

Liitolla on useita kuvapankkeja, joista viimeisimmät on kuvattu vuosina 2017 ja 2019. Kuvapankit ilmentävät lukiolaisten moninaisuutta hyvin, mutta eivät kiitettävästi. Liitossa käytettyjä käsitteitä on viime aikoina erityisesti ulkoisessa viestinnässä avattu yleiskielisiksi. Työtä on kuitenkin tehtävä erityisesti brändistrategian jalkauttamisen kanssa työntekijöille sekä liitossa toimiville yksilöille.

Nro	Tavoitteet	Toimenpiteet	Tulokset 2020–2021	Toteutus ja tulokset 2022	Seuranta %

1	Liiton vuorovaikutuksellinen viestintä tavoittaa kaikki Suomen lukiolaiset.	Edistetään lukiolaisten tietoisuutta siitä, keille tapahtumat ja toiminta ovat suunnattuja.	2020: Tapahtumamarkkinoinnissa tarkennetaan kenelle tapahtumat erityisesti sopii. Lähtökohtaisesti tapahtumat ovat aina suunnattuja kaikille lukiolaisille. Tapahtumia kehitetään paremmin kohdeyleisölle suunnatuiksi. Kerrotaan toiminnasta Kouliksella. 2021: Tapahtumamarkkinoinnissa tarkennetaan kenelle tapahtumat erityisesti sopii, huomioidaan riittävä aikataulu kaikkien halukkaiden osallistumista tukien sekä sisällöissä ja visuaalisessa ilmeessä huomioidaan viestinnän saavutettavuuden periaatteet.	Tapahtumamarkkinoinnissa tarkennettiin entisestään sitä, kenelle tapahtumat erityisesti sopivat, ja huomioitiin riittävä aikataulu kaikkien halukkaiden osallistumista tukien. Lisäksi sisällöissä ja visuaalisessa ilmeessä huomioitiin viestinnän saavutettavuuden periaatteet. Liiton brändiohjeita päivitettiin siten, että visuaalinen ilme olisi saavutettava.	100%
2	Liiton viestinnässä näkyy lukiolaisten moninaisuus. Lukiolaiset kokevat samaistumista viestinnän sisältöihin.	Liiton viestintä tunnistaa lukiolaisten moninaisuuden ja pyrkii ilmentämään sitä.	2020 & 2021: Visuaalisessa viestinnässä (kuvat, kuvitukset, videot) käytetään ja näytetään monen näköisiä nuoria (esim. ihonväriltään, pukeutumiseltaan ja tyyliltään).	Visuaalisessa viestinnässä (kuvat, kuvitukset, videot) käytettiin ja näytettiin monen näköisiä nuoria (esim. ihonväriltään, pukeutumiseltaan ja tyyliltään).	100%
3	Liiton viestintä on esteetöntä, ja sisältö on helposti ymmärrettävää.	Kehitetään liiton nettisivujen monikielisyyttä.	2020: Käännöksistä on käytävä keskustelua. Käännökset vaativat lisäresursseja. 2021: Nettisivujen käännöstarvetta kartoitetaan lukiolaisilta ja käännöksiä päivitetään mahdollisuuksien mukaan yhdessä KV-jaoksen kanssa vuonna 2022.	Nettisivujen käännöstarvetta kartoitettiin liittohallituksen kanssa, mutta käännöksiä ei toteutettu.	0%
		Parannetaan viestinnän ja muiden materiaalien helppolukuisuutta ja esteettömyyttä, esimerkiksi tekstityksillä.	2020: Lisätään kaikkiin uusiin julkaistaviin videoihin tekstitykset, jos se ei ole kohtuuttoman työn takana (esim. liittokokous striimitallenne on asia erikseen). Lisätään Instagram Stories -videoihin puheesta tärkeimmät pointit tekstinä. Arvioidaan digitaalisen viestinnän esteettömyyden tasoa WCAG-kriteeristön avulla ja kehitetään sitä täyttämään A- ja AA-tason kriteerit. Seurataan myös piirien viestintää ja tarvittaessa koulutetaan ja muistutetaan piiritoimijoita saavutettavuusasioista. 2021: Kartoitetaan Lukiolaisten digitaalisen viestinnän esteettömyyden tarpeet ja tuotetaan ohjeistus niin Lukiolaisten keskustoimiston kuin piirien käyttöön. Jatkuvassa viestinnässä huomioidaan mm. videoiden tekstitys, alt-tekstit kuville, visuaalinen saavutettavuus sekä selkeä ja ymmärrettävä kieli.	Noudatettiin liiton saavutettavan digiviestinnän oppaassa määriteltyjä ohjeita, jotka liittyvät mm. esteettömyyteen ja helppolukuisuuteen.	100%

		Vältetään ulkoisessa viestinnässä lyhenteitä ja liittoslangia.	2020: Ei käytetä lyhenteitä tai liittoslangia puheessa eikä tekstissä, kun viestitään liitosta ulospäin. Jos lyhenteen käyttäminen on välttämätöntä tai viestiä selkeyttävää, se avataan tekstin alussa. Koulutetaan ja muistutetaan tarvittaessa toimijoita. 2020 alussa koulutettu Talvipäivillä ja toimistolla. 2021: Ei käytetä lyhenteitä tai liittoslangia puheessa eikä tekstissä, kun viestitään liitosta ulospäin. Jos lyhenteen käyttäminen on välttämätöntä tai viestiä selkeyttävää, se avataan tekstin alussa. Jatketaan toimijoiden kouluttamista ja muistuttamista tarvittaessa.	Ei käytetty lyhenteitä tai liittoslangia puheessa eikä tekstissä, kun viestittiin liitosta ulospäin. Jos lyhenteen käyttäminen oli välttämätöntä tai viestiä selkeyttävää, se avattiin tekstin alussa. Vuoden aikana jatkettiin toimijoiden säännöllistä kouluttamista ja muistuttamista tarvittaessa.	100%

TYÖSKENTELY LIITOSSA

Yleistä nykytilanteesta (2019):

Sukupuolten välinen palkkatasa-arvo toteutuu liiton työntekijöiden keskuudessa tällä hetkellä täydellisesti. Työilmapiiri on lämmin ja kannustava, ja yleinen työhyvinvointi on hyvä. Liiton työntekijät ovat aktiivisesti mukana rakentamassa ja kehittämässä järjestökulttuuria. Liiton toimitilat eivät tällä hetkellä ole esteettömiä.

Nro	Tavoitteet	Toimenpiteet	Tulokset 2020–2021	Toteutus ja tulokset 2022	Seuranta %
1	Liitossa työskenteleviä kohdellaan yhdenvertaisesti.	Selvitetään mahdollisuutta edistää toimitilojen esteettömyyttä.	2020: Liiton toimisto ei ole esteetön eikä toistaiseksi ole mahdollisuutta muuttaa sitä sellaiseksi. Huomioidaan esteettömyys mahdollisissa tulevien toimitilojen kartoituksissa. 2021: Tulevia toimitiloja ei ole kartoitettu, joten toistaiseksi tilanne ei ole muuttunut ja Lukiolaisten toimitilat eivät ole esteettömät.	Pääsihteeri kartoitti toimiston toiveita mahdollisille uusille toimitiloille.	100%
		Kaikki samanlaisissa tehtävissä työskentelevät saavat sukupuolesta riippumatta samaa palkkaa.	2020 & 2021: Toteutuu. Huolehditaan, että toteutuu myös jatkossa. TES-uudistuksen yhteydessä vuonna 2021 keskusteltiin paljon palkka-avoimuudesta ja sitä on päätetty myös henkilöstöstrategiassa edistää.	Kaikki samanlaisissa tehtävissä työskentelevät saavat sukupuolesta riippumatta samaa palkkaa. Huolehditaan, että toteutuu myös jatkossa.	100%
2	Työyhteisö ei ole cis- eikä heteronormatiivinen.	Tehtävänimikkeissä ei esiinny sukupuoleen viittaavia liitteitä.	2020: Toteutuu. (Lukiolaissäätiö ei osa liittoa, mutta nimike 'asiamies' kaipaisi päivitystä sopivalla hetkellä) 2021: Lukiolaissäätiön asiamiestitteli on selvityksen alla, mutta tittelin muuttaminen ei välttämättä mahdollista, koska säätiölaissa määritellään asiamies. Muutos tehdään mahdollisesti säätiön kevätkokouksessa. TESissä muutettu esimiestermit esihenkilötermiin.	Tehtävänimikkeissä ei esiinny sukupuoleen viittaavia liitteitä.	100%

3	Työilmapiiri on hyvä ja kannustava, jossa jokainen saa olla oma itsensä. Jokainen liitolle työtä tekevä kokee olevansa osa työyhteisöä.	Suoritetaan työhyvinvointikyselyitä ja kehitetään työympäristöä ja -yhteisöä tulosten mukaisesti.	2020: Helmikuussa 2020 tehty kysely kehityskeskusteluiden yhteydessä, ergonomiatarkastuksen yhteydessä sovittiin toimenpiteistä työympäristön kehittämiseksi. Kesäkuussa tehtiin kevään arviointi- ja hyvinvointikysely sekä etätyöskentelyn työturvallisuuskartoitus, josta tehtiin toimenpide-ehdotukset työnantajalle. 2021: Helmikuussa tehtiin työsuojelukysely toimihenkilöille. Palautetta työskentelystä kerätään kehityskeskusteluiden sekä näiden välissä olevien kuukausittaisten tsekkikeskustelujen yhteydessä.	Työhyvinvointikyselyitä toteutettiin vuoden aikana kaksi (2). Palautetta työskentelystä kerättiin myös kehityskeskusteluiden sekä näiden välissä olevien lyhyempien tsekkikeskustelujen yhteydessä. Tiimeille järjestettiin vuoden aikana kaksi (2) tiimikehityskeskustelua.	100%
4	Kohdatessaan häirintää tai kiusaamista työntekijä tietää, kenelle voi siitä kertoa.	Nimetään toimihenkilöistä joka vuoden alussa kaksi häirintäyhdyshenkilöä, joihin kuka tahansa toimija tai toimihenkilö voi olla yhteydessä ympäri vuoden.	2020: Nimitys tehty ja tarvittaessa vaihdettu henkilöstön vaihtuessa. Viestiminen ulospäin tekemättä. Vuonna 2021 tehdään näkyvämmäksi. 2021: Nimetty Aleksi ja Milla. Viestitty ulospäin aktiivikirjeessä. Loppuvuodesta nimettiin Aleksin tilalle Netta.	Toimihenkilöistä nimettiin häirintäyhdyshenkilöiksi kaksi henkilöä. Nimeämisestä viestittiin toimijoille aktiivikirjeessä.	100%
5	Liiton rekrytointiprosessit ovat hakijoille reiluja ja mielekkäitä.	Rekrytointien yhteydessä kaikkia kohdellaan tasa-arvoisesti koko prosessin läpi.	2020: Tätä pyritään aina toteuttamaan. Liittohallitukselle koulutetaan jatkossa joka vuosi liiton rekrytointiperiaatteet ja rekryjä ohjaavat lait ja asiakirjat. 2021: Liittohallituksen ja puheenjohtajiston perehdytyksessä otetaan huomioon rekrytoinnin käytänteet sekä periaatteet.	Ei koulutettu liittohallitusta liiton rekrytointiperiaatteista.	0%
		Liiton työntekijöiden rekrytointi toteutetaan anonyymisti.	2020: Voidaan kokeilla rekrytointien anonymisointia alkaen 2021 tai 2022, mikäli siihen on resursseja. 2021: Selvitetään 2022 mahdollisuutta toteuttaa anonyymiä rekrytointia ja mitä se vaatisi liitolta.	Luovuttiin anonyymin rekrytoinnin selvittämisestä mm. resurssisyistä.	0%

LUOTTAMUSHENKILÖT JA LUKIOLAISTOIMIJAT

Yleistä nykytilanteesta (2019):

Järjestön vapaaehtoistoimijat tuntevat työnsä arvokkaaksi ja näkevät sen tulokset. Työmäärän tasaisemman jakautumisen ja paremman delegoinnin suhteen on kuitenkin vielä tehtävää, sillä on vaarana, että vapaaehtoistoimijat kokevat taakkansa liian suureksi eivätkä koe avun pyytämistä tarpeeksi helpoksi.

Eri elinten jäsenet tuntevat saavansa tasa-arvoista kohtelua luottamustehtävässään tai muuna osana toimintaa, mutta yhdenvertaista kohtelua on nostettava ja vahvistettava jatkuvasti.

Ilmapiiri luottamushenkilöiden ja järjestön kaikkien toimijoiden kesken on hyvä ja syrjintää ei juuri esiinny. Hyvän ja kaikkia kunnioittavan toimintakulttuurin luominen ja ylläpitäminen on jokaisen toimijan vastuulla, ja sitä vastaan toimiminen tulee tunnistaa heti ja siihen tulee puuttua.

Nro	Tavoitteet	Toimenpiteet	Tulokset 2020–2021	Toteutus ja tulokset 2022	Seuranta %

1	Liitossa toimiminen on esteetöntä.	Ketään ei syrjitä, ahdistella tai kiusata toiminnassa ja kyseisiin toimiin reagoidaan välittömästi asian vaatimalla vakavuudella.	2020: Huomioidaan koulutuksissa, tapahtumien alussa, piirikummitoiminnassa, kaikkialla. Sanotaan ääneen. 2021: Liitolle on luotu turvallisemman tilan periaatteet, joita noudatetaan tapahtumilla. Jokaiseen häirintätapaukseen reagoidaan ja ne otetaan vakavasti. Kukaan ei jää tilanteen kanssa yksin.	Liiton turvallisemman tilan periaatteita noudatetaan tapahtumilla ja liiton kaikessa toiminnassa. Jokaiseen häirintätapaukseen reagoidaan ja ne otetaan vakavasti. Ketään ei jätetä tilanteen kanssa yksin.	100%
2	Jokainen luottamushenkilö ja lukiolaistoimija voi liitossa hyvin ja toimiminen on mielekästä eikä syrjintää tapahdu.	Kaikesta liiton toiminnasta on mahdollista antaa anonyymisti palautetta ympäri vuoden.	2020: On olemassa anonyymi palautekanava: bit.ly/palautekaikesta. Linkki on lisätty myös verkkosivuille (footer). 2021: Ensimmäisellä varapuheenjohtajalla on päällä sähköposti-ilmoitukset palautelomakkeeseen, jolloin reagoiminen on nopeaa. Palautteet otetaan huomioon niiden vaatimalla vakavuudella.	Liitolla oli anonyymi palautekanava (bit.ly/palautekaikesta), jota puheenjohtajisto seuraa. Palautteet otettiin huomioon niiden vaatimalla vakavuudella.	100%
		Ketään ei pakoteta osallistumaan epämiellyttäviin tilanteisiin tai tapahtumiin vastoin tahtoaan.	2020: Huomioidaan kaikessa. Mietitään etukäteen omassa toiminnassa mahdollisia vaihtoehtoisia tapoja osallistua. Vältetään toimintatapoja, jotka voivat aiheuttaa epämiellyttävän olon toimijoille/osallistujille. 2021: On huomioitu kaikessa. Olemme miettineet etukäteen omassa toiminnassa mahdollisia vaihtoehtoisia tapoja osallistua. Olemme välttäneet toimintatapoja, jotka voivat aiheuttaa epämiellyttävän olon toimijoille/osallistujille.	Asia huomioitiin toiminnassa. Etukäteen mietittiin liiton tapahtumiin mahdollisia vaihtoehtoisia tapoja osallistua. Vältettiin toimintatapoja, jotka voivat aiheuttaa epämiellyttävän olon toimijoille tai tapahtumien osallistujille.	100%
3	Luottamushenkilöt osaavat toimia ja viestiä kriisi- ja ongelmatilanteissa tilanteen vaatimalla tavalla.	Kriisi- ja ongelmatilanteiden viestinnästä tehdään pakollinen osa jokaisen luottamustoimijan koulutusta niin liitossa kuin piireissä.	2020: On mukana liittohallituksen ja PTMK:n koulutuksissa. Selvitetään 2021-2022, miten voitaisiin vielä paremmin jakaa tietoa piiritoimijoille. 2021: Liittohallitus ja piirit on koulutettu kriisiviestinnän ohjeista ja niitä toteutetaan piireissä ja liittohallituksessa.	Liittohallitus ja piirit koulutettiin kriisiviestinnän ohjeista ja niitä hyödynnettiin piireissä ja liittohallituksessa.	100%
4	Luottamustehtäviin hakeutumista ja valituksi tulemista koskevia oletuksia tai ennakkoluuloja ei ole.	Edistetään yhdenvertaista ja tasa-arvoista toimintakulttuuria sekä puretaan esteitä ja ennakkoluuloja ja ehkäistään niiden syntymistä.	2020: Lisätään yhdenvertaisuudesta puhumista tapahtumiin ja muuhun toimintaan, jotta esteet ja ennakkoluulot tulisivat näkyville. Tästä esimerkkinä turvallisemman tilan periaatteet, jotka otettiin käyttöön syksyllä 2020. Mahdollinen koulutus toimistolle (esim. antirasismiin liittyen) sopivassa kohdassa. 2021: Jatketaan turvallisemman tilan periaatteiden käyttöä. Nämä myös esitellään tapahtumien alussa.	Jatkettiin turvallisemman tilan periaatteiden käyttöä ja niiden esittelyä jokaisen tapahtuman alussa sen lisäksi, että osallistujien tulee sitoutua niihin jo ilmoittautumisvaiheessa. Keväällä 2022 toteutettiin yhdenvertaisuuskartoitus, jonka avulla selvitettiin, millaisia esteitä toiminnassa mukana olemiselle on. Kartoituksen pohjalta luotiin uusi tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma.	100%
5	Jokaisen tekemä työ on yhtä arvokasta.	Kaikkien toimijoiden antamaa työpanosta arvostetaan ja sen merkitys tunnustetaan.	2020: Puhutaan asiasta myös ääneen niin perehdytyksissä kuin tapahtumissakin. 2021: Puhutaan asiasta myös ääneen niin perehdytyksissä kuin tapahtumissakin. Muistetaan kiittää ihmisiä heidän tekemästään työstä.	Asiasta puhuttiin ääneen niin perehdytyksissä kuin tapahtumissakin. Kiitokset kuuluvat olennaisesti mukaan toimintaan läpi vuoden.	100%

6	Kohdatessaan häirintää tai kiusaamista luottamushenkilö tietää, kenelle voi siitä kertoa.	Liittohallituksessa on ympäri vuoden kaksi häirintäyhdyshenkilöä, joihin kuka tahansa toimija voi olla yhteydessä. Häirintäyhdyshenkilöt koulutetaan tehtävään.	2020: Valittu liittohallituksesta Tua, Hugo ja Emilia. He osallistuivat keväällä 2020 Allianssin häirintäyhdyshenkilökoulutukseen. 2021: Valittu liittohallituksesta Lukas, Nea ja Roosa. Heidät on perehdytetty tehtäviinsä.	Valittiin liittohallituksesta kolme henkilöä. Heidät perehdytettiin häirintäyhdyshenkilön tehtävään, kuin myös koko muu liittohallitus ja piiritoimikunta.	100%
7	Toimintaan on mahdollista lähteä mukaan läpi vuoden.	Tarjotaan mahdollisuuksia lähteä mukaan läpi vuoden, vaikka luottamushenkilöt valitaan vain kerran vuodessa.	2020 & 2021: Kiinnitetään tähän huomiota toiminnan suunnittelussa niin piireissä kuin liitossa. Piireissä esim. kannustetaan lähtemään mukaan tiimitoimintaan muulloinkin kuin vuoden alussa.	Tähän kiinnitettiin huomiota toiminnan suunnittelussa niin piireissä kuin liitossa. Piireissä esim. kannustetaan lähtemään mukaan tiimitoimintaan muulloinkin kuin vuoden alussa.	100%

Nro	Tavoitteet	Toimenpiteet	Toteutus 2022	Tulokset 2022	Seuranta 2022 (%)

TOTEUTUSSUUNNITELMA 2022

KESTÄVÄN KEHITYKSEN SUUNNITELMA 2022–2024

TAPAHTUMAT

Yleiskuvaus nykytilanteesta (2021)

Liitto järjestää vuosittain noin kymmenen suurempaa valtakunnallista tapahtumaa tai kokousta eri puolilla Suomea ja etäyhteyksin. Koronaviruspandemia onkin muuttanut tapahtumien luonnetta suuresti, jolloin esimerkiksi tarjottavaa ruokaa tai siitä syntyvää ruokahävikkiä ei ole eikä tapahtumille tarvitse matkustaa. Livetapahtumia suunniteltaessa ja niiden tapahtumapaikoista päätettäessä on kuitenkin huomioitu aikaisempien vuosien paikkakunnat ja maantieteellinen kattavuus sekä riittävän hyvät kulkuyhteydet. Tapahtumapaikat pyritään mahdollisuuksien mukaan valitsemaan läheltä julkisen liikenteen yhteyksiä, jolloin esimerkiksi taksin käyttö ei olisi tarpeen.

Kestävä kehitys ei ole kuulunut tapahtumien koulutussisältöihin.

Nro	Tavoitteet	Toimenpiteet	Toteutus 2022	Tulokset 2022	Seuranta 2022 (%)
1	Tapahtumilla osallistuja saa tietoja ja taitoja kaikkien kestävän kehityksen osa-alueiden toteuttamiseen omassa toiminnassaan.	Tapahtumien koulutuksiin sisällytetään näkökulmia kestävän kehityksen eri osa-alueista.	Tapahtumilla noudatetaan turvallisemman tilan periaatteita, käytetään sähköisiä materiaaleja, suositaan osallistavia menetelmiä	Tapahtumilla noudatetaan turvallisemman tilan periaatteita, käytetään sähköisiä materiaaleja, suositaan osallistavia menetelmiä.	100
2	Piiri- ja jäsenjärjestöjä kannustetaan ja tuetaan kestävien tapahtumien järjestämisessä.	Kestävän kehityksen periaatteiden toteutuminen piiri- ja jäsenjärjestön tapahtumilla ja muussa toiminnassa otetaan huomioon piiri- ja jäsenjärjestöille maksettavassa suoritukseen perustuvassa rahoituksessa.	Piiri- ja jäsenjärjestöjen raportoinnissa annetaan pisteitä kestävän kehityksen toteuttamisesta.	Piiri- ja jäsenjärjestöjen raportoinnissa annetaan pisteitä kestävän kehityksen toteuttamisesta.	100
		Luodaan piiri- ja jäsenjärjestöille kestävän kehityksen kehityksestä muistilista, jota hyödyntää tapahtumien järjestämisessä.	Piiri- ja jäsenjärjestöille luodaan tapahtumanjärjestämisen tueksi ekologisuuden muistilista.	Ekologisuuden muistilista tapahtumanjärjestämiseen on luotu. Ekologisuus on samassa listassa tapahtumanjärjestäjän muistilistan kanssa, jotta tapahtuman järjestämistä aloittaessa kestävä kehitys on jo läsnä.	100
		Koulutetaan piiri- ja jäsenjärjestöjä kestävästä kehityksestä ja sen toteuttamisesta piiri- ja jäsenjärjestöissä.	Piirien hyvinvointi- ja tapahtumavastaavia on kouluttettu teemasta Talvipäivillä. Piirien puheenjohtajistoja on koulutettu sosiaalisesta kestävyydestä kuten turvallisemmasta ja härintävapaasta tilasta.	Piirien hyvinvointi- ja tapahtumavastaavia on koulutettu teemasta Talvipäivillä. Piirien puheenjohtajistoja on koulutettu sosiaalisesta kestävyydestä kuten turvallisemmasta ja härintävapaasta tilasta.	100

		Kannustetaan opiskelijakuntia laatimaan kestävän kehityksen suunnitelma.	Piirit tukevat opiskelijakuntia tapahtumien järjestämisessä esim. vastuulukiotoiminnan tai täsmäkoulutusten kautta. Piirejä ohjeistetaan kestävän kehityksen puheenvuoroon Watereilla piirituokiossa.	Ei ole toteutettu.	0
		Ohjeistetaan piiri- ja jäsenjärjestöjen puheenjohtajistot seuraamaan kestävän kehityksen periaatteiden toteutumista piiri- ja jäsenjärjestöissä. Piirejä tulee tukea perinteiden säilyttämisessä.	Kestävän kehityksen toteutumista seurataan mm. osavuositoimintakertomusten avulla. Piirien perinteet on koottu yhteen ja jaettu piireille.	Ei ole toteutettu.	0
3	Tapahtumilla tarjottava ruoka on ekologista ja vastuullisesti tuotettua ja osallistuja saa mahdollisuuksia tutustua ekologisiin ruokavalioihin.	Tapahtumilla, joilla liitto tarjoaa ruokailut, tarjotaan lähtökohtaisesti aina kasvisruokaa.	Tapahtumille pyydetään kasvisruokaa, mikäli ruuan tuotto on ulkopuolista. Omilla tapahtumilla kaupasta tilataan vain kasvisruokaa.	Tapahtumille pyydetään kasvisruokaa, mikäli ruuan tuotto on ulkopuolista. Omilla tapahtumilla kaupasta tilataan vain kasvisruokaa.	100
		Tapahtumilla tarjottavaa ruokaa hankittaessa huomioidaan sen ekologisuus ja vastuullisuus tarjoamalla mahdollisuuksien mukaan esimerkiksi kotimaisia kausituotteita, Reilun kaupan tuotteita, luomutuotteita ja lähiruokaa.	Tapahtumilla tarjottavaa ruokaa hankittaessa huomioidaan sen ekologisuus ja vastuullisuus tarjoamalla mahdollisuuksien mukaan esimerkiksi kotimaisia kausituotteita, Reilun kaupan tuotteita, luomutuotteita ja lähiruokaa.	Tapahtumilla tarjottavaa ruokaa hankittaessa huomioidaan sen ekologisuus ja vastuullisuus tarjoamalla mahdollisuuksien mukaan esimerkiksi kotimaisia kausituotteita, Reilun kaupan tuotteita, luomutuotteita ja lähiruokaa.	100
4	Tapahtumilla ei synny tarpeetonta ruokahävikkiä.	Tehdään yhteistyötä esimerkiksi kauppojen kanssa hävikkiruoan hyödyntämiseksi.	Testataan hävikkiruoan hyödyntämistä Kevätpäivien ja/tai Syyspäivien yhteydessä.	Hyödynnettiin hävikkiruokaa (Matsmart) kouluttajien välipalojen osalta Kevätpäivien, Syyspäivien ja Watereiden yhteydessä.	100
		Ohjeistetaan toimijoita tapahtumalla tarvittavan ruoan määrän arvioinnissa.	Ohjeistetaan osallistujia ottamaan hävikkiruokaa mukaan kotimatkalle tapahtuman päätyttyä.	Ohjeistettiin osallistujia ottamaan hävikkiruokaa mukaan kotimatkalle, jos ruokaa jäi.	100
		Pidetään kirjaa ruokahävikin määrästä ja pyritään hyödyntämään esimerkiksi kuivatarvikkeita useammilla eri tapahtumilla.	Luodaan Slackiin ruokahävikki-kanava, jossa voi jakaa kuvia tapahtumien ylijäämäruoista. Tämä auttaa ruokamäärien ennakoinnissa.	Luotiin Slackiin ruokahävikki-kanava, jossa viestitään ylijäämäruoista.	100

HANKINNAT JA KIERRÄTYS

Yleiskuvaus nykytilanteesta (2021)

Liitolle tehdyt hankinnat on tehty tarpeen vaatiessa ja niiden kierrätys toimii pääsääntöisesti. Kierrätykselle on hyvin mahdollisuuksia niin toimistolla kuin esimerkiksi tapahtumilla. Elektroniikkahankintoja kuten työpuhelimia ja tietokoneita on ostettu käytettynä, mutta kuitenkin kunnostettuna ja tarkistettuna. Elektroniikkajäte on kuitenkin sellaista, jonka kierrättämiseen tulisi kiinnittää enemmän huomiota ja esimerkiksi luoda käytänteet vanhojen tietokoneiden ja puhelimien kierrättämiseen.

Tuotteita hankkiessa pitäisi kuitenkin miettiä enemmän, mikä on tuotteen käyttöikä sekä toisaalta onko se valmistettu eettisesti.

Nro	Tavoitteet	Toimenpiteet	Toteutus 2022	Tulokset 2022	Seuranta 2022 (%)

1	Liiton toimintaan liittyvät hankinnat ovat ekologisesti, eettisesti sekä taloudellisesti kestäviä.	Selvitetään hankittavien tuotteiden ja palveluiden ekologisuus sekä onko ne tuotettu eettisesti.	Lisätään nämä kestävän kehityksen muistilistaan sekä aloitetaan pitämään kirjaa hankinnoista.	Tarkempi kirjanpito suurempien hankintojen tekemisestä on aloitettu.	30
		Vältetään hankintoja, jotka tekevät liiton riippuvaiseksi tietystä tavarantoimittajasta tai valmistajasta.	Lisätään nämä kestävän kehityksen muistilistaan	On välitetty.	100
		Hankintoja tehdään ainoastaan tarpeen mukaan.	Lisätään nämä kestävän kehityksen muistilistaan	Hankintoja tehty ainoastaan tarpeen mukaan.	100
		Tuotetta hankittaessa otetaan huomioon sen käyttöikä sekä käyttötarpeen kesto.	Lisätään nämä kestävän kehityksen muistilistaan	Tämä otettu huomioon varsinkin suuremmissa hankinnoissa (elektroniikka ja kalusteet).	0
		Pidetään kirjaa hankituista tuotteista ja niiden mahdollisista uusimistarpeista.	Lisätään nämä kestävän kehityksen muistilistaan	Tämän työstäminen on aloitettu.	50
		Kun tuote tulee käyttöikänsä päähän, kierrätetään se asianmukaisella tavalla.	Lisätään nämä kestävän kehityksen muistilistaan	Toistaiseksi tavaraa on kertynyt toimistolle odottamaan hävitystä.	0
2	Liiton toiminnassa minimoidaan turhan jätteen syntyminen.	Kaupasta hankintoja tehtäessä ei osteta kertakäyttöisiä pusseja, vaan suositaan olemassaolevia uudelleenkäytettäviä vaihtoehtoja.	Lisätään nämä kestävän kehityksen muistilistaan	Ei ole ostettu muovipusseja.	100
		Vältetään hankinnoissa muoviin yksittäispakattuja tuotteita sekä kertakäyttömuovia.	Lisätään nämä kestävän kehityksen muistilistaan	Ei ole ostettu kertakäyttömuovia tai muoviin yksittäispakattuja asioita.	100
		Kertakäyttöastioiden hankkimista vältetään ja niiden asianmukaisesta kierrätyksestä huolehditaan.	Lisätään nämä kestävän kehityksen muistilistaan	Kertakäyttöastioita ostettu vain tarpeeseen.	100
		Tapahtumilla huolehditaan kierrätyksestä varaamalla jätteille ja pantillisille pulloille ja tölkeille lajitteluastiat sekä opastamalla osallistujia.	Lisätään nämä kestävän kehityksen muistilistaan	Tapahtumissa osallistujia ohjeistetaan jätteiden lajittelusta tapahtumatilojen mahdollisuuksien mukaan. Pulloille ja tölkeille on aina erillinen keräysastia.	100
		Suositaan digitaalisia toimintamuotoja koulutuksissa. Jos fyysisiä materiaaleja tarvitaan, tuotetaan ne mahdollisimman ekologisella tavalla ja niitä uudelleenkäytetään mahdollisuuksien mukaan. Fyysiset materiaalit kierrätetään asianmukaisesti.	Lisätään nämä kestävän kehityksen muistilistaan	Tätä on toteutettu.	100

HALLINTO JA TOIMISTO

Yleiskuvaus nykytilanteesta (2021)

Uusien työntekijöiden perehdytykseen sisältyy Lukiolaisten kestävän kehityksen suunnitelman läpikäynti ja sen käytännön toteutus omassa työssä. Muu koulutus ja ohjeistukset kuitenkin puuttuvat. Liiton taloutta käsitellään toimijoille pääasiassa vain liittokokouksessa. Talous voisi olla kuitenkin entistä avoimempaa. Taloutta ohjaa ylivuotisesti keskipitkän aikavälin taloussuunnitelma.

Nro	Tavoitteet	Toimenpiteet	Toteutus 2022	Tulokset 2022	Seuranta 2022 (%)
1	Liiton työntekijät ovat tietoisia kestävän kehityksen	Perehdytetään uudet työntekijät liiton kestävän kehityksen periaatteisiin ja käytännön toteutukseen.	Sisällytetään kestävän kehityksen periaatteet ja käytännöt perehdytysohjelmaan.	Ei ole tehty.	0

	edistämisestä liiton toiminnassa.	Koulutetaan liiton työntekijöitä kestävään kehitykseen liittyvissä asioissa säännöllisesti.	Järjestetään koulutusta kestävästä kehityksestä työntekijöille mikäli sellaiselle tulee tarvetta.	Ei ole tehty.	0
2	Liitto toimii esikuvana kestävän kehityksen edistämisessä järjestökentällä.	Selvitetään ja hyödynnetään yhteistyömahdollisuuksia erilaisten järjestötoiminnan kestävän kehityksen mittareiden luomiseksi.	Otetaan tämä selvitykseen.	Osallistuttiin Kentaurin järjestämään työpajaan OKMn kestävän kehityksen arviointimittareihin liittyen. Muuten toimenpiteitä ei ole toteutettu.	20
		Tehdään kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumus.	Tehdään kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumus.	Yhteiskuntasitoumusta ei ole tehty.	0
3	Liitolla on laaja tulopohja, joka ei ole riippuvainen vain yhdestä lähteestä.	Tehdään sijoitussuunnitelma, jota noudatetaan ja joka pohjautuu kestävän kehityksen tavoitteisiin.	Käydään läpi vuoden 2021 tapaan sijoitusten kestävyyttä määrittelemällä minimivaatimukset rahastojen luottoluokituksille.	Vuonna 2022 tehdyissä sijoituksissa tarkasteltiin rahastojen luttoluokituksia ja tehtiin sijoitukset mahdollisimman kestävästi.	80
		Vahvistetaan liiton nykyisiä tulonlähteitä kuten ilmoitustuottoja sekä jäsen- ja osallistumismaksuja.	Kiinnitetään huomiota jäsenmaksutuottojen kertymiseen ja raportoidaan kehittymisestä avoimesti.	Jäsenmaksutuotojen kertymistä on seurattu liitossa viikotasolla.	100
		Kartoitetaan liitolle mahdollisia uusia tulonlähteitä.	Kartoitetaan liitolle mahdollisia uusia tulonlähteitä.	Tulonlähteiden kartoitusta on suunniteltu ja vuoden 2023 isona painopisteenä tulee olemaan palvelutapahtumista saatavat hyödyt.	100
4	Liiton talouden suunnittelu on ylivuotista ja tulevaisuutta ennakoivaa.	Kerrytetään sopivan kokoista rahallista puskuria.	Jatketaan sijoitusmarkkinoiden seuraamista ja suunnitellaan yrityskaupan seurauksena tulleiden rahojen sijoittamista.	Sijoitusmarkkinoita on seurattu ja yrityskaupasta tulleita rahojen sijoittamista on suunniteltu.	100
		Tehdään keskipitkän aikavälin taloussuunnitelma, jota tarkennetaan talousarvioilla ja reaalitalousarvioilla.	Päivitetään keskipitkän aikaväline taloussuunnitelmaa.	Keskipitkän aikavälin taloussuunnitelman päivitys on kesken.	0
		Liittohallitus vahvistaa vuosittain talousjohtosäännön.	Talousjohtosäännössä otetaan huomioon kestään kehityksen periaatteet.	Talousjohtosäännön vahvistamisen yhteydessä kestävän kehityksen periaatteet on otettu huomiioon.	100
		Taloutta tarkastetaan säännöllisesti.	Valmistellaan kestävän kehityksen näkökulmasta prioriteettilista jonka perusteella lähdetään kilpailuttamaan liiton ostopalveluita huomioiden palvelun tarjoajien kestävät arvot	Tätä ei ole vielä tehty	0
		Piiri- ja jäsenjärjestöille suoritetaan vuosittain toiminnantarkastus.	Kaikkien piirien toiminnantarkastukset pidetään ennen piirikokouksia.	Vuoden 2022 toiminnantarkastuksien aikatauluissa oli hankaluuksia toiminnantarkastajan aiaktaulujen takia. Osan piirien tarkastus pystyttiin suorittamaan.	30

5	Liiton taloudenhoito on avointa ja huolellista.	Liitolle suoritetaan vuosittain tilintarkastus ja tarvittaessa toiminnantarkastus.	Toiminnantarkastus tehdään maalis-huhtikuussa.	Toiminnantarkastus on tehty maalis-huhtikuussa.	100
		Liittohallitus valitsee tositetarkastajat, jotka tarkastelevat liiton rahankäyttöä.	Valinta vuoden 2023 tositerkastajiksi tehdään järjestäytymiskokouksessa.	Valinta vuoden 2023 tositerkastajiksi tehtiin järjestäytymiskokouksessa.	100
		Tositetarkastajat perehdytetään tehtäväänsä.	Tositetarkastajille tuotetaan perehdytysmateriaali.	Perehdytysmateriaalia aloitettiin laatimaan ja se valmistautuu vuonna 2023	20
		Liittohallitusta koulutetaan talouden seurannasta.	Järjestetään liittohallitukselle talousperehdytys joulukuun perehdytyspäivillä.	Järjestetttiin liittohallitukselle talousperehdytys joulukuun perehdytyspäivillä.	100
		Tapahtumilla tuodaan esille liiton taloudellista kehitystä.	Liittokokouksessa 2022 esitellään selkeästi liiton taloudellista tilaa.	Liittokokouksessa 2022 esiteltiin selkeästi liiton taloudellista tilaa.	100
		Toimijoita koulutetaan piiri- ja jäsenjärjestön vastuulliseen taloudenpitoon.	Piirien puheenjohtajat ja hallintovastaavat saavat perehdytyksen talouden ja hallinnon asioihin viimeistään tammikuussa.	Vuoden 2022 vastaavat saivat perehdytyksen alkuvuodesta. Piirin puheenjohtajien 2023 talousperehdytys tehdään vuoden 2022 kapulanvaihdolla.	50

MATKUSTAMINEN

Yleiskuvaus nykytilanteesta (2021):
Koronaviruspandemian vuoksi matkustaminen on tyrehtynyt lähes kokonaan. Matkat toimistolle, tapahtumille sekä kansainvälisen toiminnan tapaamiset ulkomailla ovat vähentyneet. Matkustaminen tapahtuu pääasiassa junalla sekä suurempia ihmismääriä liikuteltaessa yhteiskuljetuksella. Liiton työntekijöille tarjotaan HSL-matkalippu, joka kannustaa julkisen liikenteen käyttöön töihin liittyvissä matkoissa.

Nro	Tavoitteet	Toimenpiteet	Toteutus 2022	Tulokset 2022	Seuranta 2022 (%)
1	Liiton toiminnassa matkustetaan kestävästi.	Suositaan matkustamista julkisilla kulkuvälineillä, etenkin junalla.	Sisällytetään junalla matkustaminen kestävän kehityksen muistilistaan.	Ei ole lisätty muistilistaan, mutta julkisia kulkuvälineitä on suosittu matkustaessa.	75
		Maksetaan matkakorvauksiin oikeutetulle henkilölle korvaus myös polkupyörän käytöstä.	Sisällytetään polkupyörän käyttö majoitus- ja matkustusohjesääntöön.	Ei ole maksettu tai lisätty ohjesääntöön.	0
		Kannustetaan kestävään matkustamiseen esimerkiksi tempauksin.		Ei ole järjestetty tempauksia.	0
		Päästökompensoidaan kaikista lentomatkoista aiheutuvat päästöt täysimääräisesti.	Sisällytetään lentojen kompensointi kestävän kehityksen muistilistaan.	Kaikki lentomatkat on päästökompensoitu.	100
		Tapahtumapaikka on kävelyetäisyydellä julkisen liikenteen pysäkiltä tai tapahtumapaikalle järjestetään yhteiskuljetus osuudelle, jota ei voi kulkea julkisilla kulkuvälineillä.	Lisätään nämä kestävän kehityksen muistilistaan	Tätä on toteutettu.	100
		Kuljetuksen hiilijalanjälki on valintakriteeri yhteiskuljetusten palveluntarjoajia valittaessa.	Lisätään nämä kestävän kehityksen muistilistaan	Ei ole toteutettu.	0

2	Liiton toiminnassa vältetään yksityisautoilua.	Sallitaan oman auton käyttö matkakorvauksiin oikeutetulta henkilöltä vain tapauksissa, joissa matkustaminen ei ole järkevästi mahdollista julkisilla kulkuvälineillä.	Otetaan selvitykseen.	Näin on tehty.	100
		Yhdenmukaistetaan käytänteitä siitä, missä tilanteissa matkustaminen omalla autolla on sallittua.	Otetaan selvitykseen.	Ei ole tehty.	0

TOIMINTAKULTTUURI

Yleiskuvaus nykytilanteesta (2021):

Koronaviruspandemiasta johtuen liiton toiminnassa on erityisiksi huoliksi noussut jatkuvuuden takaaminen sekä hyvinvoinnista huolehtiminen toimijakentän keskuudessa. Toimintaympäristön muutoksiin, kuten opiskelijakorttikentän avautumiseen ja valtionavustusten muutoksiin, on myös alettu varautumaan vuosittain enenevissä määrin. Toiminnassa on jatkuvasti kehitetty osallisuutta esimerkiksi erilaisten toimijailtamakonseptien kautta sekä tarjoamalla enemmän vaikuttamisen paikkoja asiakirjoihin. Kumppanuuksia varten on kehitetty erilaisia periaatteita ja pidetty yllä kumppanuussuhteita säännöllisesti esimerkiksi tapaamalla olennaisimpia kumppaneita ja sidosryhmiä.

Nro	Tavoitteet	Toimenpiteet	Toteutus 2022	Tulokset 2022	Seuranta 2022 (%)
1	Liiton toiminta on jatkuvaa myös tulevaisuudessa.	Pidetään toiminta mielekkäänä ja kiinnostavana keräämällä jatkuvaa palautetta toimijoilta ja reagoimalla siihen.	Käydään palautteet läpi tapahtumien jälkeen ja otetaan palautteet huomioon seuraavia tapahtumia valmisteltaessa.	Palautteisiin on perehdytty ja ne on huomioitu tapahtumasuunnittelussa.	100
		Luodaan ja noudatetaan erilaisia laadukkaan koulutuksen mittareita, jotta tapahtumien koulutukset ovat jatkossakin laadukkaita.	Luodaan laadukkaan koulutuksen mittarit. Luodaan koulutuksia laadukkaan koulutuksen mittarit huomioiden.		0
		Markkinoidaan toimintaa laaja-alaisesti, kohderyhmänä erityisesti lukionsa aloittavat ja juuri lukionsa aloittaneet.	Markkinoidaan toimintaa koulukäyntien yhteydessä.	Liiton toimintaa on markkinoitu koulukäyntien yhteydessä ja jäsenviestinnässä.	100
		Tuetaan piiri- ja jäsenjärjestöjä uusien toimijoiden hankinnassa ja sitouttamisessa.	Koulutetaan toimijoita uusien toimijoiden rekrytoinnista syyspäivillä.		0
2	Jokaisella lukiolaisella on mahdollisuus olla osallinen liiton toiminnassa ja päätöksenteossa.	Huolehditaan siitä, että toimintaamme osallistumisen kynnys ei ole korkea esimerkiksi tarjoamalla erilaisia matalakynnyksisiä tapahtumia ja koulutuksia.	Tehdään selväksi tapahtumille ja koulutuksiin ilmoittautuessa, että mukaan pääsee kokemattomana toimijanakin. Avataan tapahtumien ja koulutusten sisältöjä nettisivuille.	On tehty selväksi tapahtumille ja koulutuksiin ilmoittautuessa, että mukaan pääsee kokemattomana toimijanakin. On avattu tapahtumien ja koulutusten sisältöjä nettisivuille.	100
		Tarjotaan laajasti erilaisia vaikuttamisen paikkoja liiton asiakirjatyöstössä.	Tarjotaan vaikuttamisen paikkoja asiakirjatyöstöön useasti vuoden aikana.	Toimijat ovat voineet osallistua asiakirjatyöstöön kommentointikyselyn ja Syyspäivien workshoppien kautta. Piiritoimikunta teki omia muutosesityksiään asiakirjoihin asiakirjaviikonlopussaan.	100
		Priorisoidaan toimijoiden osallistamista heitä koskettavassa päätöksenteossa.	Hyödynnetään osallisuuden Telegram-ryhmää toimijoiden osallistamiseen.	#osallisuus-Telegram-ryhmää on hyödynnetty laajasti.	100

3	Liiton toimintakulttuurin pohjana on hyvinvoinnista huolehtiminen.	Koulutetaan ja kannustetaan liitossa toimivia ja työskenteleviä henkilöitä omaan hyvinvoinnista huolehtimiseen esimerkiksi hyödyntämällä ammattilaisten pitämiä koulutuksia.	Järjestetään hyvinvointikoulutusta Lukiolaisten valtakunnallisilla tapahtumilla.	Hyvinvointiin liittyviä koulutuksia on pidetty.	100
		Kartoitetaan ja seurataan toimijoiden hyvinvointia kolmesti vuodessa hyvinvointikyselyillä ja hyödynnetään kyselyiden tuloksia toiminnan kehittämisessä.	Kerätään vastauksia hyvinvointikyselyyn kaksi (2) kertaa vuoden aikana. Toteutetaan kyselyt toimijoille otokekauden päätteeksi ja lisäksi aktiivikirjeessä.	Hyvinvointikyselyitä on toteutettu.	100
		Vältetään puhetapaa, jolla ihannoidaan liiallisen työnteon ja kuormittumisen kulttuuria.	Pääsihteeri huolehtii arkisessa henkilöstöjohtamisessa työaikojen seuraamisesta. Työyhteisö huolehtii yhdessä järkevän puhetavan ylläpitämisestä. Samasta huolehditaan tapahtumissa ja toimijoita kohdatessa.	Näin on toimittu.	100
		Koulutetaan liitossa toimivia luottamushenkilöitä sekä työntekijöitä esimerkiksi delegoinnista ja priorisoimisesta.	Järjestetään vuoden 2022 ulkopuolelta tilattu delegointikoulutus.	Koulutus on järjestetty.	100
		Ylläpidetään toisistamme välittämisen kulttuuria.	Päivitetään vuoden 2022 yhdenvertaisuussuunnitelma joka tukee välittämisen ilmapiiriä. Huolehditaan, että vuodelle 2022 merkityt hyvinvointiin liittyvät toimintasuunnitelman toimenpiteet toteutuvat jokaisella osa-alueella.	Uusi tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma hyväksyttiin liittokokouksessa. Suunnitelmassa on huomioitu toisista ihmisistä välittäminen.	100
		Liitossa ylläpidetään aktiivisesti avointa vuorovaikutuskulttuuria, joka mahdollistaa kaikille matalan kynnyksen palautteen antamiseen, uuden ideointiin sekä tunteiden jakamiseen.	Käydään läpi toimiston palautteen antamisen kanavat ja kehitetään niitä tarpeen mukaan. Mahdollistetaan anonyymin palautteen antaminen työhyvinvointikyselyissä, tapahtumapalautelomakkeissa ja bit.ly/palautekaikesta-lomakkeen avulla.	Tätä on toteutettu.	100
4	Lukiolaiset on muutosta pelkäämätön järjestö.	Analysoidaan toimintaympäristömme muutosta jatkuvasti ja pohditaan sen vaikutusta järjestöömme.	Osallistutaan kattojärjestön järjestämiin yhteisiin foorumeihin ja keskusteluihin jossa käsitellään valtionavustusten rahoitusta.	Kattojärjestön järjestämiin foorumeihin ja keskusteluihin on osallistuttu.	100
		Varmistetaan liiton toimintaedellytykset muutosten aikana esimerkiksi pitämällä hyvää huolta taloudesta ja toimijoista.	Kartoitetaan uusia kumppanuuksia.	Uusia kumppanuuksia on kartoitettu.	100
		Rohkaistaan kaikkia liiton toimijoita uuden ideointiin.	Rohkaistaan kaikkia liiton toimijoita uuden ideointiin.	Rohkaisua on tehty monilla tapahtumilla ja keskusteluissa. Tähän on kannustettu koko vuoden aktiivisesti.	100
		Lukiolaiset on edelläkävijä nuoria koskevissa asioissa ja tekee rohkeita avauksia.	Jatketaan vahvaa edunvalvontaa nuorten asioiden tiimoilta. Rohkeat avaukset tulevat itse lukiolaisilta.	Vuoden aikana on jatkettu vahvaa edunvalvontaa nuorten asioiden tiimoilta. Rohkeat avaukset ovat tulleet itse lukiolaisilta.	100

5	Lukiolaiset on houkutteleva ja antoisa yhteistyökumppani.	Tehdään yhteistyötä erilaisten järjestöjen, yritysten ja muiden yhteisöjen kanssa niin paikallisesti, kansallisesti kuin myös kansainvälisesti.	Tehdään yhteistyötä erilaisten järjestöjen, yritysten ja muiden yhteisöjen kanssa niin paikallisesti, kansallisesti kuin myös kansainvälisesti.	Teimme yhteistyötä erilaisten järjestöjen, yritysten ja muiden yhteisöjen kanssa niin paikallisesti, kansallisesti kuin myös kansainvälisesti. Vuoden aikana luotiin myös uusia kumppanuuksia sekä lämmiteltiin olemassa olevia suhteita.	100
		Yhteistyökumppanit jakavat Lukiolaisille tärkeät arvot.	Huolehditaan siitä, että yhteistyökumppanit jakavat Lukiolaisille tärkeät arvot.	Huolehdittiin siitä, että yhteistyökumppanit jakavat Lukiolaisille tärkeät arvot.	100
		Kerätään palautetta yhteistyökumppaneilta sekä sidosryhmiltä ja kehitetään toimintaa niiden pohjalta.	Toteutetaan sidosryhmäkysely keväällä.	Keväällä toteutettiin sidosryhmäkysely, johon vastasivat niin kaupalliset kumppanit, järjestöyhteistyökumppanit ja poliittisen kentän tahot. Tuloksia hyödynnettiin toiminnan kehittämisessä.	100
		Pidetään aktiivisesti yhteyttä olennaisimpiin yhteistyökumppaneihin ja sidosryhmiin.	Pidetään aktiivisesti yhteyttä olennaisimpiin yhteistyökumppaneihin ja sidosryhmiin.	Pidettiin aktiivisesti yhteyttä olennaisimpiin yhteistyökumppaneihin ja sidosryhmiin.	100